

Vpl. Pyhäjärvi

Perjantai 18. joulukuuta 2009

Pyhäjärveläisyyden vaali - Karjalan puolustaja

N:o 12 54. vuosikerta

Minne menee Kirkon Ulkomaanapu?

Kun laitoit roposesi kollehtiin Kirkon Ulkomaanavun tukemiseksi, ajattelit ehkä, minnekähän eurot päätyivät. Menivätkö sinne, missä avun tarve on suurin, ja mitä saatiin aikaan. Niihin pohdintoihin etsii työkseen vastauksia **Mari Paajanen**, Vpl. Pyhäjärven Yläjärven Paajasten sukua.

- Kirkoissa kerätty kollehdit Ulkomaanavulle, seurakuntien budjetit, ulkoministeriö ja EU ovat muiden muassa kukin kirkon kansainvälistä diakoniaa toteuttavan Kirkon Ulkomaanavun rahoittajia. Työssäni selvitän, miten apu tavoittaa kaukaisissa maissa katastrofien uhreiksi joutuneita.

- Myös näin joulun alla Kirkon Ulkomaanavun verkkokaupasta hankitut Toisenlaiset Lahjat ovat ”rikkana rokassa” kartuttamassa mm. tätä katastrofiapua.

Myanmarin suistoalueella on heikosti teitä. Paikasta toiseen siirrytään yleensä veneellä tai mopon kyydissä, kuten Mari Paajanen tässä.

JATKUU sivuilla 8-9

Kauvatsan pienet karjalaiset leikkivät Elina Pruukin johdolla. Kuvassa lapset: Aino Sippola, jonka isoäiti oli Jaamassa syntynyt Sylvi Sippola o.s. Tomperi, Susanna ja Johanna Vuori, joiden isoisa on Lahnavalkamassa syntynyt Pertti Koiranen ja Vuoren tyttöjen välissä on Arttu Pruuki. Artun isoäiti on Lahnavalkamassa Aira Pruuki o.s. Itäsalo.

Joulu on taas, joulu on taas...

Huittisten Karjala-Seuran pienet tytöt tanhuvivat Niina Naatulan johdolla seuran pikkujouluissa. PIKKUJOULUISTA lisää sivut 6-7.

Mouhijärvellä Karjala-seuraa johdetaan Matti Hassin ”sorvaamalla” puheenjohtajan nuijalla.

Tampereen Pyhäjärvi-kerhon joulujuhlaa tunnelmaa toivat mm. Pyhäjärven Laulurastaat.

Kiitos kuluneesta vuodesta pyhäjärveläiset,
ystävät ja yhteistyökumppanit.
Rauhallista Joulua ja Onnellista Vuotta 2010!

Vpl. Pyhäjärvi-Säätiö ja Vpl. Pyhäjärvi -lehti

Rauhallista joulua ja Onnellista uutta vuotta
kaikille jäsenillemme, ystävillemme ja
yhteistyökumppaneillemme!

Kuluneesta vuodesta kiittäen
Vpl. Pyhäjärvi-seura ry

18. joulukuuta 2009

Venäjää oppimaan

Adolf Ivar Arwidsson lausui aikanaan kuuluisan toteamuksen: "Ruotsalaisia emme enää ole, venäläisiksi emme halua tulla, olkaamme siis suomalaisia." Arwidsson lausui tämän ajatuksensa tilanteessa, jolloin Suomen asema Venäjän suuriruhtinaskunnan osana oli vasta muotoutumassa. Siinä pyrittiin torjumaan uhkakuvaa, joka oli todellinen myös Arwidssonin aikaa paljon myöhemmin.

Meille karjalaisille Arwidssonin lausuma on varmaankin ollut tavallista läheisempi. Sen sisältämä tunnetausta on vuosikymmenten saatossa vaihdellut sekä säilyttäen että voimaltaan. Nykyisin voisimme pitää sitä enemmän terveen isänmaallisuuden ilmauksena ilman toisiin kansoihin kohdistuvaa torjuntaa.

Vain tasapainoisesta kansallisesta itsetunnosta voi kasvaa uhkakuvien sijasta myönteinen kiinnostus naapureihimme, jotka ovat ratkaisevalla tavalla vaikuttaneet maamme historiaan. Yksi parhaista vaikkakin työläimmistä tavoista tutustua toisiin kansoihin on niiden kielen oppiminen. Ruotsin kielellä on niin olennainen osa Suomen historiassa ja nykyajassa, että meillä ei ole mitään syytä heikentää ruotsin kielen asemaa koulujemme opetussuunnitelmissa.

Sotien jälkeen suomalaisten kiinnostus vieraisiin kieliin on keskittynyt englannin kieleen. Kiinnostusta on virittänyt ennen muuta amerikkalaisen nuorisokulttuurin vetovoima. Sen ohessa suomalaiset ovat päässeet myös muilla alueilla kosketuksiin englannin kielen myötä leviävän muun kulttuurin kanssa. Englannin kielen ylivoimaan liittyy kuitenkin myönteisten piirteiden lisäksi myös kielteisiä. Valitettavin seuraus on muiden maailmankielten opiskelun kaventuminen.

Suomen tavoitellessa itsenäisen kansakunnan asemaa Venäjän suuriruhtinaskuntana oli monen suomalaismielisen koululaisen mielestä kunnia saada venäjän kielestä huono arvosana. Sama toistui puoli vuosisataa myöhemmin Saksan Demokraattisessa Tasavallassa, jonka koulujen "pakkovenäjää" torjuttiin opiskelemalla sitä mahdollisimman laiskasti. Sotien jälkeen meilläkin oli ainakin muutamissa kouluissa venäjä pakollisena pitkänä kielenä. Tässäkin tapauksessa pakollisuudesta voi olla montaa mieltä, mutta sen myönteisenä puolena voidaan nähdä, että meillä oli vuosien päästä venäjätaitoisia henkilöitä, joita maassamme ei ilman heitä olisi ollut.

Nyt tarvittaisiin Suomessa ja muuallakin Euroopassa aivan uutta myönteistä liikkeellelähtöä Venäjän kielen opiskelemisessa. Se vaatii suurta asennemuutosta. Pitää osata erottaa toisistaan se paha, mitä Venäjä ja erityisesti Neuvostoliitto on saanut aikaan muille kansoille ja se hyvä, mitä venäjän kielellä syntyneeseen kulttuuriin sisältyy. Parhaita esimerkkejä tästä on television YLE Teema-kanavalla viime aikoina lähetetyt venäläiset sarjat Venäjän eturivin kirjailijoiden saavutuksista (Dostojevski, Bulgakov, Turgenjev, Gogol). Jos vielä osaisimme lukea näitä alkukielellä, myönteinen vaikutelma voisi moninkertaistua.

Meillä karjalaisilla voi olla vielä enemmän kuin muilla suomalaisilla varauksia venäjän kielen opiskelun vahvistamiseksi. Ei pitäisi olla. Kuinka upeaa olisi, jos meillä olisi matkoilla entiselle kotiseudullemme hyvin venäjää taitavia heimolaisiamme. Koko maata ajatellen on päivän selvää, että ilman nykyistä parempaa ja laajempaa venäjänkielen taitoa eivät maittemme kulttuuriset ja kaupalliset suhteet pääse kehittymään toivottavalla tavalla.

JUHANI FORSBERG
Säätiön hallituksen
varapuheenjohtaja

"Ikuisesti olkoon kunnioitettu heidän muistonsa"

Tänä vuonna tuli 70 vuotta talvisodan syttymisestä. Itsenäisyyspäivänä syttyivät lukuisat kynttilät sankarivainajien haudoille. Niin myös pyhäjärveläisten sankarivainajien muistomerkeille.

On paljon puhuttu talvisodan hengestä. Puna-armeija kävi propagandassaan muka sotaa valkosuomalaisia kapinallisia vastaan, oikea Suomen hallitushan heidän mielestään istui Terijöellä. Torjuessaan Neuvostoliiton valloitusaikeet Suomi oikeastaan kävi toista vapaussotaa. Tällä kertaa vuoden 1918 punaiset ja valkoiset taistelivat samalla puolella ja se yhtenäisyys oli todella luja. Kaveria ei jätetä. Tässä mielessä puhe talvisodan hengestä on totta. Tämän yhtenäisyyden hengen supi suomalaisen tapaamme kuvaa Väinö Linna erinomaisesti teoksessaan *Tuntematon Sotilas*.

Kenraali Ehrnrooth toteaa joukoissaan taistelevista karjalaismiehistä: "Kun suomalainen mies omassa maakunnassaan, omassa syntymäpitäjänsään, jopa omalla pihamaallaan ase kädessään puolustaa kotiaan ja sitä ympäröiviä elämänarvoja, niin siinä on enemmän kuin tosi kysymyksessä".

Sankarivainajien muistomerkki Pyhäjärvellä

Antti Musakka Pyhäjärven Lomarannasta kävi tämän vuoden itsenäisyyspäivänä sytyttämässä kynttilän kotiseutunsa mullassa lepäävien Pyhäjärveläisten sankarivainajien muistomerkillä.

Matti Ahvosen suunnittelema Sankarivainajien muistomerkki paljastettiin 12. heinäkuuta 1994. Sankarihauta-alue rajattiin valkoisella aidalla. Säätiömme lisäksi, monet yksityiset ja Suomen Opetusministeriö osallistuivat muistomerkin kustannuksiin.

5. heinäkuuta 2003 paljastettiin muistomerkin takaosaan kiinnitetty nimitalu, jossa on kaikkien Pyhäjärvelle haudattujen sankarivainajien nimet. Nimitalun kaiverruksineen ja talkoolaisten matkat kustansi Irja ja Einari Jäppisen lahjoittama rahasto. Irja Jäppisen veli Antero Pärssin vastasi nimikilven valmistamisesta ja hän varmistui, että kaikki nimet tulevat nimitaluun oikein kirjoitettuna.

Paljastustilaisuudessa Opetusministeriötä edusti osastopäällikkö Kari Poutanen.

Äiti Karjala patsaan paljastustilaisuudesta syyskuussa 1993. Kuva: Reino Äikiä.

Äiti Karjala - monumentti Lappeenrannassa

Orvokki Vanhanen, Lappeenrannan Pyhäjärvi-kerhon sihteeri on jo monena jouluna vienyt kynttilät Äiti Karjala - monumentille Pyhäjärven nimien kohdalle. Nyt tämän vuoden kynttilät Orvokki vei itsenäisyyspäivänä Äiti Karjala-patsaalle ja tämän lisäksi kynttilät myös Lappeenrannan sankarihautausmaalle, jossa on viiden pyhäjärveläisen sankarihautausmaahan.

Äiti Karjala-monumentti paljastettiin Lappeenrannassa 19.9.1993. Monumentin muodostavat kuvanveistäjä Kauko Räsänen veistämä metrin korkuisella jalustalla seisova neljämetrin Äiti Karjala-patsas ja sitä kolmelta suunnalta ympäröivä 70 metriä pitkä graniittimuuri. Patsas esittää kaatunutta poikaansa surun murtamana mutta silti ylväänä kantavaa äitiä. Veistoksesta löytää yhtymäkohtia vanhoihin Pietä - ja Lemminkäisen äiti-aiheisiin. Muuriin on kaiverrettu luovutetun Etelä- ja Keski-Karjalan sankarihautoihin haudattujen tai kadonneina siunattujen 5500 sankarivainajien nimet. Pyhäjärven pitäjän kohdalla on 112 nimeä. Pyhäjärven nimien keruun yhteyshenkilö aikoinaan oli rovasti Kaarle Viika. Pyhäjärven sankarivainajia oli nimittäin haudattu sodan aikana myös muihin luovutetun alueen hautoihin.

Muurin otsikkoelemen-
tissä ovat mm. sanat:

IKUISESTI KUNNIOITETTU OLKOON HEIDÄN MUISTONSA.

SALME RINTALA

Sankarihauta Pyhäjärvellä.

Erillinen Pataljoona 6:n (ErP6) Asevelijuhla ja Keljan taistelujen 70-vuotismuistotilaisuus

pidetään Lempäälän Ehtookodossa su 27.12.2009
Jumalanpalvelus Lempäälän kirkossa klo 10
Kirkkokahvit Ehtookodossa (Katepalintie 9) klo 12-13
Juhla alkaa klo 13, ohjelmassa tervehdyksiä, musiikkia, runonlausuntaa, juhlapuhe valtiot, tri, eversti Ilkka Puukka. Talvisotaan ja Keljaan liittyvä valokuvanäyttely. Ruokailu klo 14.30. Ohjelma 25 euroa, sis. kahvit ja aterian seisovasta pöydästä. Tiedustelut ja ilmoittautumiset 20.12. mennessä: Hannu Turkinen p. 040 581 4398, hannu.turkinen@kotiporssi.fi
Tilaisuus avoin kaikille aiheesta kiinnostuneille – tervetuloa! Tumma puku, kunniamerkit
Järjestää Erillinen Pataljoona 6:n Perinneyhdistys

Neljä joulua rintamalla

Taipaleen ja Syvärin taistelija Arvo Ijäs

Kaarnajoen tykkipatteri.

Aikaa talvisodan alkamisesta tuli marraskuun 30 päivänä kuluneeksi jo 70 vuotta. Talvisodan veteraanien rivit ovat jo kovasti harventuneet. Huittisissa heitä on vielä elossa 11. Ainoa karjalaiset taustat omaava on Taipaleen taistelija **Arvo Ijäs**. Hän on syntynyt Vpl. Pyhäjärvellä 27.5.1915. Arvo viettää rauhaisia eläkepäiviään vielä suhteellisen hyväkuntoisena vanhustentalo Kaarirannassa.

Talvisotaan Arvo Ijäs osallistui Taipaleessa. Suurin osa Pyhäjärven miehistä oli jo asevelvollisuuden aikana saanut koulutuksensa rannikkotykistöön. Niinpä Arvokin oli saanut YH:n aikana komennuksen Kaarnajoen patterille RT-3 riveihin. Kaarnajoki oli Laatokan linnakkeista ainoa, joka ei sijainnut Laa-

token rannassa tai saaressa. Se oli sijoitettu siis ”sisämaahan” eikä nimikään ollut omiaan kertomaan sen tarkkaa sijaintia.

Linnake oli perustettu 1930-luvun puolivälissä. Patterilla oli neljä kuuden tuuman Canet-tykkiä sijoitettuna neliön muotoon. Talvisodan alussa patteri sai vielä viiden tykin, joka olikin varsin järeää teko (105 K/36 Bofors).

Arvo Ijäs on muistellut kokemuksiaan varusmiehenä ja talvisodassa mm. **Ola-vi Väliahon** kirjassa ”Laatokan linnakkeet talvisodan taisteluissa” seuraavasti:

Suoritin asevelvollisuuteni RT 3:ssa, palvelin Vahtiniemen, Konevitsan Eteläpatterilla ja Pohjoispatterilla 1936-37. Sain palvelukseen astu-

mismääräyksen 10.9.-39. Meidän kuljetettiin Sortanlahdesta Kaarnajoen patterille Sakkolaan. Kun talvisota syttyi, me tyhjänsimme ammuskellarin ammuksista ja sijoitimme ne metsään. Nyt pääsimme asumaan kasesmattiin. Minun tehtäväkseni muodostui toimia ammusjohtajan alaisena. I jaoksen johtajana toimi vänrikki Aarno Varheenmaa ja jaokseen kuului 1. ja 2. tykki. II jaoksen johtajana toimi vänrikki Paavo Järveläinen ja tähän jaokseen kuuluivat 3. ja 4 tykki. Saimme uuden tykin (105 K/36 Bofors), tästä tuli linnakkeen 5. tykki ja tykin johtajaksi määrättiin alikersantti Reino Forsberg. Hän oli myöskin Pyhäjärven poikia.

Kaarnajoen patteri oli valmiina ampumaan etukäteen tarkoin kohdistettuja maaleja kohden. Talvisodan ensimmäisinä päivinä patteri ampui Metsäpirtin alueelle edenneitä vihollisia saadenkin tuntuvaa tappiota aikaan. Tappioita aiheutui myöskin venäläiselle kalustolle, sillä mm. Metsäpirtin Palkealan haudausmaahan maastoon sijoitunut useita tykkipattereita käsittävä osasto sai lukuisia osumia. Venäläiset lentokoneet yrittivät paikallistaa Kaarnajoen patteria siinä kuitenkaan onnistumatta. Toki joitakin satunnaisia ammuksia löysi tiensä Kaarnajoellekin. Viiden ensimmäisen sodan päivän aikana Kaarnajoki oli ampunut jo yli 1000 ammusta. Sen sijaan toinen, Järisevän patteri; paikallistettiin jo sodan alkuvaiheessa ja tämä patteri olikin sitten ehkä talvisodan eniten pommitettu alue. Kaarnajoen patteri osallistui myöskin Keljan taisteluihin.

Nuorempi polvi pystyy talvisodan ja jatkosodan taisteluista seuraamaan monien kirjojen, karttojen ja historioiden välityksin. Vaikka useimmat sodassa mukana olleet veteraanit eivät kovin mielellään kerro noista ankarista sodan päivistä olemme kuitenkin päässeet heitä haastattelemaan. Talvisodan veteraaneja ei enää ole Huittisissa keskuudessamme kovin monta. Huittisten miehet osallistuivat talvisotaan lähinnä toisella kovia koneella Summan lohkolla. Eri pitäjien menetyksiä ei

Arvo Ijäs.

suoranaisesti voida verrata toisiinsa. Eri aselajit ja joukko-osastot joutuivat eri tavoin osallistumaan sotaan. Tykistössä palvelleet voivat tuliasemissaan useinkin suojautua paremmin kuin monesti avoimen taivaan alla taistelevat jalkaväkijoukot. Huittisissa kotipaikkansa omaavia sankarivainajia talvisodassa oli 95, Keikyässä 17, Kokemäellä 44, Punkalaitumella 76, Vampulassa 30, Köyliössä 10 ja Kauvatsalla 18. Luovutetun alueen pitäjistä sankarivainajina menehtyi: Vpl. Pyhäjärvi 14, Sakkola 53, Räisälä 69 ja Kaukola 48.

Jatkosodassa Syvärille

Jatkosodassa Arvo Ijäs palveli edelleen tykistössä. Sortavalan kautta hyökättiin eteenpäin. Vanha raja yletettiin Salmissa ja matka jatkui varsin nopeasti kohti Syväriä.

Tykkiöasasto käsitti paitsi raskaat tykit myöskin runsaasti hevosia ja varsinaista miehistöä. Niinpä Syvärin

ylitys pienehköillä lautoilla ei tapahtunut aivan hetkessä. Joukot etenivät Syvärin kaupungin kohdalla useita kilometrejä vielä eteenpäin. Sitten alkoi asemasotavaihe, jota kesti lähes kolme vuotta. Lyhyitä lomia lukuun ottamatta Syvärin maastossa oltiin kesät ja talvet ja kolme joulua tuli myöskin vietettyä siellä. Aikanaan sitten joukot vetäytyivät Syväriltä Petroskoihin ja sieltä käsin Sortavalan kautta uudelle rajalinjalle. Arvo muistelee ajaneensa hevosella tuon koko pitkän matkan ja matka kesti useita päiviä.

Jatkosodan aikana kaatui monia tuttuja poikia. Syvärillä oltaessa kiiri tieto mm. entisen naapurin pojan Eino Olkinuoran kaatumisesta. Peräytymisvaiheen aikana kaatui naapurin poika Martti Eeva.

Sodan muistot ovat vuosikymmenien jälkeenkin elävästi Arvon muistissa.

REINO ÄIKIÄ

Arvo Ijäs äärimmäisenä vasemmalla Syvärin tykkiasemassa.

Rakkaamme

Edith Luukkanen*18.3.1920 Vpl. Pyhäjärvi
+19.11.2009 Helsinki*Siionin tytär kerran saa
sauvansa maahan laskea
kun saapu vieraat taivaasta
noutamaan häntä kotia.*Kiittäen ja kaivaten
**sisarusten lapset perheineen
muut sukulaiset ja ystävät
uskonsisaret ja -veljet**Siunattu Munkkivuoren kirkossa 4.12.2009
ja Etin arkku on laskettu Savonlinnan hautausmaalle.
Kiitämme osanotosta.

Rakkaamme

**Tenho Asser
Viitala**s. 24.6.1922 Pyhäjärvi Vpl.
k. 16.9.2009 PoriIkävöiden
**Sinikka
Aino-Liisa ja likka
Ilona, Anneli ja Otso
Kaisu-sisar
muut sukulaiset ja ystävät***Poissa on tuskat, ohi arki ja työ.
Vain lempeät mainingit rantaan lyö.
- Isän kotiin matkaaja palaa.*Siunaus toimitettu läheisten läsnä ollessa.
Lämmin kiitos osanotosta.

Rakas poikani ja veljemme

**Matti Tapio
SIMOLA**s. 27.5.1964
k. 15.11.2009Syvästi kaivaten
**äiti
sisarukset Marja, Arja,
Antti ja Sirkku perheineen
muut sukulaiset ja ystävät**Tuonen lehto, öinen lehto
siellä on hieno hietakehto
sinnepä lapseni saatan.
äitiVaikka mä lapsi olin
syksyn vaan
ja istuja pitkän illan,
sain soittaa mä kielillä
kukkivan maan
ja maalata auringon sillan.Siunaus toimitettu.
Lämmin kiitos osanotosta.**Vpl. Pyhäjärvi-
juhlat
KAUVATSALLA
17.-18.7. 2010****Edith
Luukkasen
muistolle****Etti Luukkanen** syntyi 18.3.1920 Vpl Pyhäjärvellä Konnitsan kylässä Maritalon Heikki ja Varpu Luukkasen perheeseen. Hän oli 13 lapsesta toiseksi nuorin. Etti kuoli 19.11.2009 Helsingissä Laakson sairaalassa. Hänet siunattiin Karjalan hiekalla, jonka olimme yhdessä tuoneet Laotkan rannalta, Pyhäjärveltä. Etin siunasi 4.12.2009 Munkkivuoren kirkossa

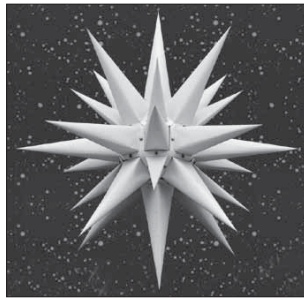
Muistotilaisuudessa muistelin Etti-tätiä seuraavin sanoin:

”Etti-täti sai elää pitkän ja tapahtumarikkaan elämän. Hän oli karjalaisen vilkas, sanavalmis ja nopea

Kirkonsanoma**Joulutähti**

Meillä on tapana sytyttää valo ikkunalla riippuvaan joulutähteen ensimmäisenä adventtina. Se tähti on Herrnhutista, itäisestä Saksan osasta. Siinä on 25 pyramidimaista sakaraa joka ilmansuuntaan.

Alun perin tähden suunnitteli eräs matematiikan opettaja geometrian opetusta varten. Ensi kertaa se loisti 110-sakaraisena 1800-luvun alussa 50-vuotisjuhlan kunniaksi herrnhutilaisen veljesseurakunnan pöykäkoulun pihalla. Sitä valmistetaan osittain vammaisten työpajassa ja siitä saatuja varoja käytetään lähetystyöhön. Tuo tähti loistaa joulukuun pimeinä tunteina ja tuo mieliin paitsi hyviä muistoja myös joulun sanoman.

Joulun profetia Jesajan kirjasta sanoo: ”Kansa, joka pimeydessä vaeltaa, näkee suuren valon.” Vapahtajan syntymä merkitsi ihmisille lohdutusta ja se antoi toivon.

Viime aikoina on eri yhteyksissä puhuttu siitä, mikä saa aikaan onnellisen elämän. Monien taloudellisten ja henkilösuhteisiin liittyvien huolien paineessa ihmiset kaipaavat helpotusta taakkaansa. Viisaita neu-

mien kanssa kohti Isoakyröä. Evakkomatkalaiset eivät kaikessa tohinassa joulu muistaneet, kunnes yöllä joku havahtui, että on jouluaatto. Härkävaunussa laulettiin sitten yhdessä ”Enkeli taivaan”.

Vaasan konepajalla Asser aloitti veturinkuljettajakurssin, joka keskeytyi jatkosodan alussa käskyn käydessä rintamalle. Hän haavoittui kranaatinsirpaleista 19-vuotiaana Syvärillä vain muutaman kuukauden rintamallaolon jälkeen. Paroneminen Vaasan sotilassairaalassa kesti yli vuoden ja toinen jalka jäi rammaksi. 21-vuotiaana sotainvalidina Asser lähti vuodeksi Ruotsiin opiskelemaan hiojantaitoja Tukholmassa ja Göteborgissa. Puhuttua ruotsin kieltä hän oppi vuodessa niin hyvin, että toimi vielä 1990-luvulla tulkkina Ruotsin matkoilla.

Perheen evakkotaival kulki Isostakyröstä Taipalsaa-reen kautta kotiin Konnitsaan. Jatkosodan jälkeen

voja voidaan kyllä jakaa, mutta ihmismielen syvimpiä kysymyksiä ja pelkoja eivät parhaimmakaan ohjeet tavoita.

Ihmiskunta on etsinyt ja etsii elämänsä perustaa ja johtotähteä. Jo kirkkoisä Augustinus lausui viisauden: ”Sydämemme on levoton, kunnes se löytää levon Jumalassa.” Sitä varten on meille annettu Raamatun ilmoitus. Siitä puhuu joulun sanoma: ”Niille, jotka asuvat kuoleman varjon maassa, loistaa kirkkaus.”

Jumalan lohdutus kohtaa meidät Vapahtajassamme. Jumala tulee meitä niin lähelle, että hän puhuu meille pienen lapsen riemastuttavassa ja liikuttavassa olemuksessa.

mentiin ensin Laukaaseen ja sieltä Tyrvään kautta Poriin, missä Asser jatkoi vanhempiensa jälkeen maanviljelystä perheen maatilalla. Käsistään kätevästä miehenä hän valmisti itse suuren osan traktorin työkaluista ja innovoi erilaisia teknisiä laitteita helpottamaan karjatilän työvaiheita. Hän toimi myös kyläseppänä valmistuen ja korjaillen naapureillekin työkaluja.

Viljelyä Asser jatkoi innokkaasti aina vuoteen 2002, jolloin hän 80-vuotiaana alkoi seuraila luonnonkulkua yhä enemmän keinutuolista tuvan ikkunan äärestä. Vapaa-aikanaan hän oli intohimoinen lukija koko ikänsä. Asser oli elämänmyönteinen, seurallinen ja innokas keskustelija. Heikompiolosaisia lähimmäisiä hän auttoi kykynsä mukaan.

Pyhäjärvelle ja Konnitsaan Asser teki vaimonsa kanssa useita matkoja 1990-luvulla rajan auettua. Myös

Joulun turvallinen ilmapää syntyy enkeleistä ja paimenista nuoren perheen esikoisen ympärillä ja tähdessä, joka loistaa kertoen Jumalan kirkkaudesta. Tämä näkymä siirtää siimpään sanoman Jumalan läsnäolosta elämän monien haasteiden keskellä. Kennelläkään ei ole heti valmiita vastauksia, mutta polun pää voi löytyä. Valoa alkaa näkyä edessäpäin. Jumala voi tehdä suurempia asioita kuin osaamme ajatella-kaan.

Herrnhutin tähti, jossa on monta sakaraa, loistaa kaikkiin suuntiin. Se kertoo, että joulun julistus kuuluu kaikille. Lupausta suuresta valosta tarkoittaa jokaisen elämää.

SILJA FORSBERG

jälkikasvu vietiin kotipaikkaa katsomaan, uimaan Kii-
majärven vettä ja kävelemään
tuttua koulureittiä kylätietä
pitkin. Asser kirjoitti useita
muistelmapätkiä lapsuuden
kylästä tehtyyn kaksiosai-
seen kyläkirjaan, jonka nimi
on Kotikylämme Konnit-
sa.Kaipaamaan jäivät vaimo
Sinikka ja tytär perheineen
Porissa sekä sisar **Kaisu
Seppä** Valkeakoskella.AINO-LIISA
AHONEN
tytärda ympärilleen rauhoitta-
va, turvallinen ja usein sa-
dunomainenkin ilmapiiri.
Sempä vuoksi hän olikin
kaikkien lasten, kissojen ja
koirien - jopa varsojenkin
suosikkitahti, jonka tuloa
odotettiin ja jonka saapu-
minen oli juhlahetki.Etti-tädin kanssa oli myös
hauskaa. Hän kertoi itse,
että silloin kun hän mat-
kusteli ulkomailla, hänellä
ei ollut milloinkaan vaike-
uksia saada huonetoveria.
Kaikki Etin tunteneet tie-
sivät, että hän oli helppo ja
vaivaton matkakumppani.
Hän ei hermostunut, jos
jokin asia meni toisin kuin
oli alunperin suunniteltu.
Hän sanoi aina: ”Ei hait-
taa!”. Lisäksi hän osasi nau-
raa arkielämän sattumuk-
sille ja kömmähdyksille -
itselleenkin. Hän ei jäänyt
murehtimaan tai hauto-
maan ikäviä asioita, vaikka
niitähän meidän kaikkien
osalle väistämättä tulee.Etillä oli luja usko siihen,
että kyllä elämässä kaikki

järjestyy.

Kaipuu kotiin Karjalaan
oli Etin mielessä aina. Itse
sain nähdä kahdesti koti-
karjalan Etti-tädin kanssa.
Saimme yhdessä kokea, että
alkukesan Karjalassa on
aurinkoisista ja lämmintä,
käet kukkuvat ja satakielet
laulavat läpi yön.Etti-tädillä oli pistämä-
tön ja tarkka tyyli. Hän
osasi yhdistellä värejä. Tai-
de, taulut ja vanhat tavarat,
”aarteet”, kuten hän itse
niitä kutsui, olivat hänelle
tärkeitä. Pukeutuessaan
Etti-täti oli niitä, ”jotka
erottuvat seinäpaperista”.
Hän osasi nähdä kauneutta
siellä, missä valtaosa ei sitä
näe eikä ymmärrä.Lainatakseni kirjailija
Eeva-Liisa Joenpeltoa:
Etti-täti oli niitä ihmisiä,
”joilla on sellainen asema,
että vaikka hän ei olisikaan
ollut paikalla, hän oli silti
läsnä”.EIJJA HEINIMÄKI
o.s LUUKKANEN
Tuomas Luukkasen tytär

Merkkipäiviä

Raakel Valkama 80 vuotta

Helka Raakel Valkama o.s. **Kukko** syntyi 24.08.1929 Pyhäjärven Tiitualla. Äiti oli **Hilma** o.s. **Äikäs** s.1904 ja isä **Heikki Kukko** s.1902. Raakel menetti vanhempansa hyvin varhain, äiti kuoli lapsivuoteeseen ja isän ampui kotitalon vintille piiloutunut desantti Tiitualla kesällä v. 1941 Heikin ollessa kylän puhdistuspartion päällikkönä. Talvisodan evakojunaan Raakel pakkasi koulureppuun kolmen päivän eväät ollen junassa kipinämikkona. Kiskot veivät Alavuden kautta Virroille, jossa hän asui Kukon mamman ja muun suvun kanssa. Kotiin palattiin ja jatkosodan lopussa Raakel toimi Tiitu-

alla ahkerana ”juoksutyttönä” auttaen mm. muonituksessa suomalaisia sotilaita sekä venäläisiä vanke-

ja muiden jo lähdettyä evakoon. Hän ajoi myös evakolehmiä Pyhäjärveltä Savonlinnaan jalkaisin muiden mukana kesällä 1944. Matka oli raskas nuorelle tytölle, joka menetti nyt kotinsa jo toisen kerran. Hänelle on myönnetty veteraanitunnus toimista sotatoimialueella.

Raakel muutti monien mutkien jälkeen Orivedeltä Mouhijärvelle 1946 asuen setänsä **Lauri Kukon** kanssa pappilassa. Hän oli Mouhijärvellä kaupassa työssä päivisin ja hoiti ohessa lehmä. 1952 avattiin uusi kauppaliike Laviaan, jonne Raakel siirtyi työhön. Laviasta löytyi puoliso **Olavi Valkama**, he muuttivat Tampereelle ja **Mika**-poika syntyi. Raakel oli liike-elämän palveluksessa Tampereella 80-luvulle asti jääden eläkkeelle. Suuri suru oli, kun hän jäi leskeksi v. 1983 Olavin sairastuttua vakavasti.

Kaiken keskellä tärkeä harrastus on ollut puutarhamökki, jossa hän hoitaa yhä lukuisat kukkasat, marjat ja omenapuut. Hyvä kunto ja iloinen mieli on hankittu puutarhan parissa ja pyöräillen sekä aktiivisesti osallistuen moniin juhliin ja tapahtumiin vuosittain. Lukuisat ovat ne arpaliput, jotka hän on myynyt Pyhäjärvijuhlista kesäisin. Mieluista on ollut myös matkustelu, kaamosaikaan Kanarialla ja käynnit Kanadassa sukulaisten luona. Mikan perhe, **Lotta**-vaimo ja heidän kaksi vilkasta poikaa, **Viktor** ja **Vincent**, ovat pitäneet mummon virkeänä. Raakel vietti syntymäpäiviä poikansa perheen luona Kirkkonummella meren tuntumassa, pienet pojat olivat leiponeet mummolle täytekakun, joka syötiin kokonaan yhdessä.

PAULA ÄIKÄS

Nuijan varresta

Joulun ajan mietteitä

Tänä vuonna tulee kulu-neeksi 70 vuotta siitä kun talvisota alkoi ja karjalaiset joutuivat lähtemään kodeistaan. Alkoi yli viisi vuotta kestänyt poikkeusaika, joka on lähtemättömästi jäänyt tuon ajan kokeneiden henkilöiden mieliin. Suomalaiset selvisivät noista hirvittävästä koettelemuksien vuosista, eikä maatamme koskaan miehitetty. Itsenäisyytemme säilyi äärimmäisin ponnistuksin, josta kiitos ja kunnia niille veteraanisukupolville, jotka olivat silloin vastuun kantajina.

Harjavallan sankarihau-
dan Vartiosotilas.

Merkkipäiviä

Tampereen Seudun Vpl Pyhäjärvikerhon puheenjohtaja **Laila Innanen**, o.s. **Inkinen** täytti 70 vuotta 8.11.2009. Hän on syntynyt Pyhäjärven Lohijoella **Anselmi Inkisen** ja **Tyyne** o.s. **Ukkosen** tyttärenä. Syntymäpäiviään hän vietti kaukana kotoa kesän lämmössä, mutta 18.11. kerhon tarinatuokiassa nautittiin Lailan tarjoamat syntymäpäiväkahvit. Talvisodan evakkoon lähtöä Pyhäjärven Lohijoelta Laila ei luonnollisesti-kaan muista, mutta tuntee suurta kotiseuturakkautta ja on toiminut lukuisten matkojen vetäjänä Pyhäjärvel-

le. Lailalla on myös laulun ja runonlausunnan lahja ja hän onkin rikastuttanut monia tilaisuuksia esiintymisellään. Isä oli Pyhäjärvellä kalastaja ja asettui jatkamaan ammatiaan Saimaan rannalle, jossa Laila-kin yhä viettää kesäänsä. Kerho toivottaa puheenjohtajalleen paljon hyviä vuosia. - PK

Merkkipäiviä

Benjamin Johannes Kainulainen Vpl. Pyhäjärven Haapaniemestä vietti 85-vuotispäiviään 26.11.2009 Valkeakoskella läheisten ja laajan ystäväpiirin läsnäollessa. Sydämellinen kiitos suurremmoisesta muistamisesta! - BK

Vihittyjä

Sirpa ja Teijo Miko-la vihitty Huittisten kirkossa 26.09.2009. Morsiamen vanhemmat Yrjö ja **Merja Inkinen**. Yrjön vanhemmat ovat **Pauli Inkinen** Noitermaa ja **Aune Inkinen** o.s. **Viskari** Porsaanmäki.

Valmistuneita

Helsingin yliopistosta valmistui filosofian maisteriksi 10.11.2009 **Ville Tapio Ollikainen**. Vanhemmat **Vilho Ollikainen**, Varpaisjärvi, ja **Irja Ollikainen** o.s. Halonen, Vpl Pyhäjärvi, Saapru. Isovanhemmat **Juho Halonen**, Vpl Pyhäjärvi, Saapru ja **Helvi Halonen** o.s. Pitkänen, Sakkola.

Laura Gering on suorittanut indogermaanisten kielten maisterin tutkinnon Berliinissä Humboldt yliopistossa. Tieteellisen tutkimustyön hän teki aiheesta ”Vanhan armenian kielten avioliittosanastoa”. Indogermaanisten kielten lisäksi hän hallitsee myös niin harvinaista ja vaikeaa kieltä kuin suomea. Hän kävi 3-vuotiaasta asti 17 vuotta opiskelemassa suomen kieltä ja kulttuuria koulutyönsä ohella Suomen Opetusministeriön tuke-
massa Mannheimin kielikoulussa ja sai pitää Suomen kansalaisuuden, koska näytti toteen oleskel-
leensa Suomessa mummo-
lan lain määräämän ajan eli hänellä on siteet Suomeen.
Vpl. Pyhäjärvellä ja Sak-

kolassa hän kävi ihailemas-
sa maisemia ja katsomassa
vielä paikallaan olevat
mummon ja äijän kotitalot.
Lauran isovanhemmat
ovat Hassinmäeltä **Anna** ja
Onni Kaasalainen, jotka
saivat siirtotilan Kiikoisten
Nevanperältä.

Reetta Uusihakala on valmistunut valtiotieteiden maisteriksi Helsingin yliopistosta kesäkuussa 2009. Reetta Uusihakala on **Kaarina Uusihakalan**, o.s. **Kukko**, lapsenlapsi.

Suomi jäi, vapaus säilyi, kaunis Karjala katosi. Alkoi rauhan, sopeutumisen, rakentamisen ja kehityksen aika, joka on jatkunut näihin päiviin asti. Nykyisin maamme kuuluu hyvinvointi valtioiden joukkoon. Meillä on paljon hyvää. Kansainvälisissä vertailuissa on nykyinen koulutusjärjestelmämme todettu maailman huippuluokkaan kuuluvaksi. Kaikilla halukkailla on mahdollisuus opiskella kykyjensä mukaan. Meillä on tietoa ja taitoa vaikka muille jakaa. Aineellisesti meillä on lähes kaikkea yllin kyllin. Tasa-arvo kulttuurimme herättää ihmetystä maailmalla. Toisaalta kaikenlainen eripura ja riitely yleistyvät jopa eduskuntaa myöten. Tuntuu joskus siltä, että se kuuluu nykyiseen aikaan. Ei ole aikaa rauhoittua, koska pitää olla entistä tehokkaampi. Tämä johtaa helposti henkiseen pahoinvointiin ja yleiseen rauhattomuuteen, jonka merkit ovat jo selvästi havaittavissa. Kansalaisten fyysisen kunnan heikkene-
minen huolestuttaa asian-
tuntijoita. Voisimmeko op-

pia edellisten sukupolvien
kokemuksista? Onko meil-
lä halua ja henkistä lujuutta
tarttua näihin epäkohtiin?
Me suomalaiset olemme
voineet viettää rauhanajan
jouluja jo kauan. Valmis-
taudumme Joulun 2009
viettoon. Ulkona on lunta,
pakkasta ja pimeätä, joten
joulun ulkoiset tunnusmer-
kit täyttyvät.
Haluan kiittää kaikkia
lehtemme avustajia, yhteis-
työkumppaneita ja lukijoi-
ta sekä toivottaa Hyvää Jou-
lua 2009 ja Onnea vuodel-
le 2010. Olkoon rauha
maassa ja ihmisillä hyvä tah-
to!

YRJÖ S.
KAASALAINEN
Vpl.Pyhäjärvi-Säätiön
hallituksen puheenjohtaja

KERRO PERHEUUTISET Pyhäjärvi-lehdessä. Julkaisemme joka numerossa tietoja perhetapahtumista, kuten merkkipäivistä, poisnukkuneista, vihityistä ja valmistuneista. Lähetä tiedot toimitukseen, kerro sukujuuret ja laita mukaan myös valokuva. Muistathan kysyä asianosaisilta luvan tietojen julkaisuun, kiitos!

Turun seudun pyhäjärveläiset kokoontuivat joulujuhlaansa

Turun Vpl. Pyhäjärvi kerho kokoontui lauantaina 21.11.2009 Insinööritoimisto **Tuomo Hinkkasen** toimiston tiloihin viettämään joulujuhlaansa. Kerho on aloittanut toimintansa 11.11.1983 ja toimintansa siitä lähtien pyhäjärveläisyydestä kiinnostuneiden yhdyssiteenä Turun kaupungissa.

Elsa Kaasalainen esitelti kerhon toimintaa, johon on osallistuttu aikaisemmin hyvinkin runsaslukuisesti ja ansiokkaasti – mm. kahdet Vpl. Pyhäjärvi-juhlatkin on järjestetty, ja ensi vuoden juhliin valmistaudutaan.

Yhteensattumista huolimatta paikalla oli lähes 20 henkilöä. Tilaisuuden isäntänä toiminut **Tuomo Hinkkanen** toivotti meidät tervetulleeksi. Järjestellessään maittavaa puuro- ja kahvitarjoilua hän samalla kertoi insinööritoimistonsa 30 vuoden toiminnan vaiheista.

Lauantai-illasta huolimatta Tuomon poika **Joonas** ja hänen tyttöystävänsä

Pikkujoulutunnelmissa vasemmalta Elsa Kaasalainen, Terttu Bylina, Helvi Wilkko ja Tuomo Hinkkanen kuuntelevat Yrjö S. Kaasalaisen tuomia Säätiön terveisiä juhlaväelle. Kuva: Mauri Hauhia.

Eeva piipahtivat meitä pikaisesti tervehtimässä.

Turun Karjala-Seuran puheenjohtaja **Terttu Bylina** kertoi seuransa tulevasta toiminnasta ja lähestyvistä merkivuodesta. Seura on Suomen vanhimpia karjalaseuroja, joka täyttää ensi vuonna 70 vuotta, ja sen tilaisuuksiin ovat kaikki tervetulleita.

Tämän jälkeen oli esittelyjen vuoro, jokaisen vuorollaan esitellessä itsensä, sukujuurensa ja elämäntarinansa. Yhteenvetona todettakoon, että lähes kaikkien työkiireet olivat jo vaihtuneet eläkeläisten mieluisiin harrastuksiin.

Yrjö S. Kaasalainen toi tilaisuuteen säätiön terveiset ja ajankohtaiset kuul-

miset tuoreen Pyhäjärvi-lehtinipun kera.

Joulupuuro oli juuri katettu nautittavaksi, kun kouluneuvos **Jaakko Lavaste** saapui parahiksi paikalle pitämään puoropuheen. Hyviä olivat kummatkin, niin puhe kuin puurokin! Joulut ovat erilaisia, mutta toisaal-

ta samanlaisia kuten **Antti Kinnasen** kertomuksessa; Joulun 1940.

Seuraavaksi **Helvi Wilkko** lausui **Kaarlo Sarkian** koskettavan runon, Lapsuuden Joulun. Välillä lauloimme yhdessä tuttuja joululauluja. Lämmin sää ja lumen puute esti tällä ker-

ralla joulupukin saapumisen, mutta pakettilahetus oli iloksemme tullut perille.

Mieluisa yhdessäolo päättyi hyvän joulun toivotuksiin ja odotuksiin. Kiitos, että sain olla mukana.

YRJÖ S.

Joulu joutui Tampereenkin Pyhäjärvi-kerhon keskelle

Pikkujouluviikonvaihteeksi ensimmäinen adventtisunnuntai oli säätilaltaan kaikkea muuta kuin jouluisen, mutta joulutunnelmia viriteltiin silti Tampereen Vpl. Pyhäjärvi-kerhon joulujuhlissa 29.11.

Jouluiset pakinat, runot ja laulut kuuluivat ohjelmaan, ja maittava perinteinen jouluateria. Eikä käynyt arpajaispöytäkään moittiminen; arvottavia paketteja oli valtava määrä, ja joitain onni suosi useammankin kerran. Ja jos voittoarpa ei osunut kohdalle, niin paketti löytyi jokaiselle joulupukin pussista.

Joulunajan muistelujen ohella tilaisuudessa oli esillä 70 vuoden takainen talvisodan alkua ja siten seuranneet tapahtumat.

Tamperelaisten Pyhäjärvi-kerhon puheenjohtaja **Laila Innanen** muistutti, että vaikka sota ajoi karjalaiset kotikonnuiltaan, oli heillä sittemmin voimia sulautua ja sopeutua kanta-vaestön joukkoon. Laila itse oli sylivaava ensimmäisen evakkoonlähden hetkellä, mutta saanut kuulla tapahtumista äidiltään: vauvakin selvisi matkassa paukukupakkasten keskellä.

Juhlissa olikin aika onnitella Lailaa marraskuun 70-vuotispäivän johdosta! Mm. monia Karjalanmatkoja vetänyt Laila Innanen

iloitsi siitä, että matkoille löytyy edelleen ensikertalaisia ja uusia sukupolvia, jotka ovat juuristaan kiinnostuneita.

Pyhäjärvi-Säätiön tervehdyksen ja kuulumiset juhlaan toi hallituksen puheenjohtaja **Yrjö S. Kaasalainen**. Hän puolestaan muisteli oman armeija-aikansa joulua vuonna 1965 Parolannummen autokompaniassa. Hän toimi autonkuljettajana, kun väepeli komensi joulukuusen haakuun, kaksi pioneeria oli matkassa maastokuorma-auton lavalla. Väepelin käsystä kaadettiin komea tukkipuu, josta otettiin mukaan vain kolmimetrinen latva. Kun sen kävyt koristeltiin hopeamaalilla, ja laitettiin kynttilät, niin varuskuntaankin saatiin joulun tunnelmaa.

Kun Yrjö sitten uuden vuoden maissa pääsi kotiin lomalle, oli äidiltä tullut itku; ihan kuin isä olisi tullut sodasta.

– Elämäntilanteista johtuen ihmisillä on niin monenlaisia jouluja. Valmistautumista, läheisten muistamista, poisnukkuneiden muistamista, kirkot täyttyvät sanankuulijoista. Toivottavasti joulun perinteet siirtyvät tulevillekin sukupolville.

Joulutunnelmia luotasi myös **Pirjo Kiialan** esittä-

mä **F. E. Sillanpään** vanha joulupakina. Uudempia tuulahduksia joulusaunomiseen kertoi tarina, miten moninaisesti eri horoskooppimerkit suhtautuvat saunomiseen. Härkä tuntui olevan sinnikkään löytelijä...

Laila Innasen runo-osuudessa kuultiin **Yrjö Jylhää** ja **Oiva Paloheimoa**. Pyhäjärven Laulurastaat esittivät karjalaisia ja jouluisia kappaleita, ja johdattelivat väkeä myös yhteislauluihin **Eino Lammisen** säestäessä haitarillaan.

Tilaisuuden juontamisesta huolehti **Pentti Päiväläinen**.

Väkeä pikkujouluun saapui nelisenkymmentä henkeä.

Tampereen Vpl. Pyhäjärvi-kerho sai kiitosta aktiivisuudestaan: kokouksia pidetään nykyisin joka kuukauden kolmas keskiviikko Tampereen Karjalaseuran kokoustiloissa, osoitteessa Koulukatu 12.

Vuoden 2010 aloittaa keskiviikon 20.1. tapaaminen, johon kutsutaan kakukahveille vuoden aikana pyöreitä vuosia täyttäneet kerholaiset.

MARJO RISTILÄ-TOIKKA

Pikkujoulun tärkeä tekijä on joulumakujen täyttämä pöytä.

Matti Hassi (s. 1940) ja Jouko Karmala (s. 1935) muistelivat vanhoja kotikonnujaan Pyhäjärvellä, ja joitain muistikuvia oli tallessa myös sota-ajoilta.

Jouluisia terveisiä Mouhijärveltä, nykyisestä Sastamalasta!

Aloitetaan tuoreimmilla terveisillä. Vpl. Pyhäjärvijuhlat 2008 Mouhijärvellä herättivät uinuvan karjalaseuran unesta. Entisestä kolmi-jäsenisestä Mouhijärven Karjalaiset ry:stä on muodostunut 35 jäsenen Mouhijärven Karjala Seura ry. uusine sääntöineen ja jäsenmäärä kasvaa hiljalleen.

Kiitos siitä että seura ei täysin hiipunut, kuuluu seuran pitkäaikaiselle puheenjohtajalle **Eino Puraselle** ja **Viljo Kukolle**, jotka ovat nyt seuramme kunniajäseniä, **Jouko Äikäs** oli kolmas seuraa pystyssä pitänyt jäsen.

Jäsenemme ovat, kuten itse sanomme, joko aitoja tai naituja. Pyrimme saamaan jäseniksi myös muita, eli Karjalasta ja karjalaisuudesta kiinnostuneita.

Matti Hassi luovutti seuralle puheenjohtajan visakoiuuden nuijan. **Timo Kukon** lahjoittamasta visakoiuvusta Matti kätevästi käsistään oli loihittanut esiin sen kauneuden, kiitos vielä Matille. Olemme sopineet, että emme järjestä liikaa tapahtumia tai tapaamisia, jotta innostus ei laantuisi.

Vietimme juuri puurojuhlaa ja paikalla oli lähes 30 jäsentä vaihtamassa kuulumisia ja haastelemassa. Puuro oli hyvää, vielä kii-

tos emännällemme, **Marja-Leenalle**.

Teimme kuluneena kesänä Pyhäjärvi-juhlien talkolaisten kanssa neljän päivän matkan kotiseudulle. Mukana oli monta ensikertalaista, joten matkaohjelma oli varsin tiivis ja jokaiselle jotakin tyyliin. Ensimmäisenä päivänä ehdimme käymään taistelupaikoilla ja yön vietimme Kiviniemessä samoissa hotellihuoneissa kuin ensivisiitillä vuonna 1990. Toisen päivän vietimme Käkisalmissa ja Konevitsan luostarisaarella **Musakan Antin** opastamana.

Varasimme mukaamme sini-valkoiset kukat lasketaviksi sankarihaudalle. Pienimuotoinen muistotilaisuus jonka sankarihaudalla vietimme, oli varsin lämminhenkinen ja vaikuttava, olihan se monen matkalaisen läheisen tai tuttavan viimeinen leposija.

Muistelimme sankarivainajia ja menneitä sukupolvia sekä heidän uhriaan ja työtään sekä aherrustaan meidänkin eteemme.

Päivän päätteeksi nautimme Antin saunan löylyistä ja Pyhäjärven laineista.

Kolmas päivä oli varattu Tiituaalle ja Musakanlahteen sekä muihin kotikyliin, mat-

Hilkka Lehtosen (Puputti) ja Matti Hassin laskemien kukkien nauhaan oli kirjoitettu. ”Lepäätte kotiseudun mullassa mutta kuitenkin vieraalla maalla”

kaa tehtiin linja-autolla ja Antti käytti kotona pienempiä ryhmiä. Osa matkasi myös kompassi suunnassa. Kaikkia toiveita ei pystytty toteuttamaan, koska ajoittain runsas sade vaikeutti hieman liikkumista (emme olleet varautuneet sateeseen koska Karjalassa paistaa aina aurinko). Ilta sujui totutusti Antin vieraana saunoen ja syöden, taisipa joku ehtiä laittaa ”jalalla koreastikin”.

Kotiinlähtö koittaa aina ja jätimme haikeat jäähyväiset kotiseudullemme, mutta palaamme jälleen!

Saimme hyvän läpikäikkauksen Karjalasta, paljon jäi näkemättä. Matkalla heräsi ajatus talvisesta Karjalasta, ehkä talvinen käynti ”kotona” toteutuukin.

Oivia oppaita ja asioiden

muistajia matkalla olivat **Irja Siirtonen (Puputti)** ja Matti Hassi, meillä **Lehtosen Keijon** kanssa oli paimenpojan rooli. Irja oli ylivoimainen tietokilpailun voittaja, mieleenpainuvien murre sanoista lienee ”pettäjäiset”.

Päällimmäiseksi matkasta jäi se hyvä henki ja yhteenkuuluvaisuuden tunne, joka oli alkanut jo kesällä 2008. Tuolloin kiire hioi meistä joukkueen, nyt otimme rennommin ja tutustuimme toisiimme. Seuramme jäsenet tulevat eripuolilta Suomea, kaukaisin Saksasta ja Mouhijärvi on meille kaikille yhdistävä tekijä.

Talvisodan syttymisestä tuli kuluneeksi 70 vuotta ja kyseessä tuolloin oli Suo-

men itsenäisyys, vaikka Karjala menetettiin, itsenäisyys säilytettiin.

”Kotona” käydessä mietti usein kahta asiaa, minäkalainen Karjala olisi nyt, jos olisimme saaneet tätä rauhassa rakentaa ja mitähän se tälläkin tekee?

Kirjoitin viime vuonna Mouhijärven Joululehteen jutun, josta lainaan seuraavan lauseen. ”Me elimme lähes 50 vuoden ajan pääsemättä käymään kotona, aina joku kuitenkin salaa kävi, kuin varas, ... kotoaan”.

Rauhaa Joulua ja Onnellista Uutta Vuotta 2010 Toivottelee

KARI ÄIKÄS
Mouhijärven
Karjala Seura ry
Puheenjohtaja

Toivotamme sukulaisille ja tuttaville **RAUHAN JOULUA** ja **MENESTYSTÄ VUODELLE 2010!** Kiitos merkkipäivän muistamisesta. **RAAKEL VALKAMA** ja **MIKAEL** perheineen

Hyvää joulua ja onnellista uutta vuotta kaikille sukulaisille sekä tuttaville! Kyllikki ja Mauri Skaffari

Toivotan kaikille sukulaisille, ystäville ja tuttaville Hyvää Joulua ja Onnellista Uutta Vuotta Lilja Salonen

Pyhäjärvi-tuotteita saatavana

* **Tilaukset säätion asiamies** Pirjo Kiiala puh. 044-2815047 pirjo.kiiala@luukku.com

Vaakunapaitoja, dokumenttielokuvaa Muistojen järvi ja seuran historiikkia on edelleen saatavana. Hanki edullisesti joululahjaksi esim. perhepiiriä tai sukua yhdistävä Vpl. Pyhäjärven vaakunapaita!

Tilaukset: Kaarina Pärssinen 040-519 3036, kaarinarparssinen@gmail.com tai Kaisa-Liisa Korhonen 050-590 5433, kaisaliisa.korhonen@kolumbus.fi

Aidon värisellä Vpl. Pyhäjärven vaakunan kuvalla ja tekstillä **PYHÄJÄRVI VPL** varustettua, erittäin hyvälaatuista T-paitaa löytyy joko valkoisena tai helmenharmaana, koot S, M, L, XL, XXL ja XXXL, hinta 12 eur/kpl, jos tilaat 10 kpl saat ne yhteishintaan 100 eur. Dokumenttielokuva Muistojen järvi vuosilta 1939-44 Pyhäjärvellä, saatavana DVD-versio ja Vpl Pyhäjärvi-seuran 50-vuotishistoriikki, kummankin hinta 20 eur/kpl. Postitettavien lähetysten laskuun lisätään tuotteen postituskulut.

Vpl. Pyhäjärvi-seura ry

Kauvatsan Karjalaiset hyvin kiltteinä

Tuomo Hinkkanen ja Aira Pruuki kertoivat olleensa kilttejä joulupukin tullessa paikalle.

Kauvatsan Karjalaiset pitivät perinteisen pikkujoulunsa Kauvatsan Osuuspankin kerhohuoneella marraskuun viimeisenä viikonloppuna. Yhteensattumien vuoksi väkeä oli viimevuotista juhlaa vähemmän. Kuitenkin karjalaishenkisiä paikalle oli tullut noin kaksikymmentä henkilöä. Mikä yllättävää, niin alle kaksikymmentävuotiaita paikalla olleista oli noin puolet. Ohjelma oli perinteinen joulupuuro, joka oli puheenjohtaja **Tuomo Hinkkasen** tekemää. Rovasti **Tauno Wikström** kertoi joulusanomasta ja **Hannu Pruuki** laulatti tuttuja joululauluja. Pikkujoulu tunnelmaa toi myös Korvatunturin isännän eli joulupukin vierailu. Kahvit joimme Osuuspankin lahjoittamien torttujen kera.

Karjalaisilla iloinen pikkujoulu Huittisissa

Huittisten ja Vampulan Karjala-Seurojen yhteistä pikkujoulujuhlaa vietettiin Huittisten Osuuspankilla, jonne oli kokoontunut lähes viisikymmentä karjalaista ystävineen.

Juhlan tervehdyssanat lausui Huittisten Karjala-Seuran puheenjohtaja **Markku Evala**, jonka jälkeen pienet Karjala-Seuran tytöt tanhuserivat **Niina Naatulan** johdolla säestäjänään Ilkka Naatula. Musiikkia esittivät **Saana Naskali** huilulla ja **Essi Naskali** pianolla.

Huittisten seurakunnan uusi kappalainen **Anneli Salenius** toi juhlaan seurakunnan tervehdyksen.

Paavo Punkari kertoi Huittisten sotilaspoikien matkasta Muurmanskiin ja Petsamoon. Sotilaspoikien matkalla oli mukana myös neljä Karjalan poikaa. Menomatalla sotilaspojat kävivät Raatteen tiellä ja Venäjän puolella Kiestingissä, joissa molemmissa suomalaiset kävivät ankaria taisteluita vihollisen kanssa.

Joulujuhlissa nautittiin hyvä joulupuuro ja hyvät joulukahvit, myös pukki lahjoineen vieraili.

Joulujuhlan päätössanat esitti **Heikki Kiiski** päätään puheensa kauniisti esittämänsä ”Evakon lauluun”.

PAAVO PUNKARI

Humanitaarisen avun koordinaattori Mari Paajanen

Missä apua tarvitaan - nyt Myanmarissa

Humanitaarisen avun koordinaattori Mari Paajanen kertoo työkentästään:

- Selvitystyö on vastuullista ja tarkkaa, koska rahoittajista esim. Suomen ulkoministeriö ja Euroopan unioni vaativat perusteelliset selvitykset siitä, mitä on saatu aikaa, vastaa Mari Paajanen tavoittaessani hänet Skypeen näköpuhelulla joulun alla tämänhetkiselä asemapaikaltaan Bangkokista Thaimaasta. Siinä sitä istumme kumpikin työpöytämme ja tietokoneemme ääressä ja haastelemme kasvotusten kuin tavattaisiin kahvilassa kulman takana.

- Samaa työtä teen myös ollessani Suomessa. Mutta paikan päälle esim. Myanmariin (entiseen Burmaan), päästyään, näkee konkreettisesti, onko rahoittamisemme kohteissa edistytty, onko elämä pääsemässä raitteilleen, asuntoja ja kouluja noussut. Onko voitu palata valtaviin tuhojen jälkeen kiinni elämään sellaisena, mitä se oli ennen kevään 2008 Myanmaria kohdannutta luonnonkatastrofia.

Mari syntyi v. 1969 **Anneli** ja **Viljo** (Ville) **Paajasen** kolmitytärtäisen perheen jäseneksi. Viljon, s. 1939, juuret ovat vahvasti Vpl. Pyhäjärven Yläjärvelä, jossa asuneiden **Jalmari** ja **Tyyne Paajasen** poika hän on. Isänsä vahvan karjalaistustan vuoksi Mari-kin kasvoi karjalaiseen perinteeseen kiinni lapsuudessaan, vaikka Lounais-Hämeessä asuikin. Kansainvälisyyttä hän koki jo lapsena, kun ammattikoulunopettajana Forssassa elämäntyönsä tehnyt Ville-isä palveli vuoden YK:n joukoissa Siinailla. Siellä perhe vietti yhdessä mm. joulua Marin ollessa 9-vuotias. Tänä vuonna Ville ja Anneli viettävät joulunsa

monen edellisen vuoden tapaam Fuengirollassa, jossa he terveydellisistä syistä asuvat talvisin. Mari vuorostaan piipahtaa asemapaikkansa 30 asteen helteestä parioksi viikoksi Suomeen tavatakseen nyt joulun aikaan sisaruksensa. Työ Bangkokissa jatkuu kuitenkin jo ennen uutta vuotta ja jakso kestää huh-tikuun puoliväliin asti.

Kasainvälinen työkenttä

Mari Paajanen opiskeli ylioppilaaksi Forssassa päästyään Venäjällä Kiovassa, missä siihen aikaan opiskelijoita oli n. sataa eri kansallisuutta. Hän valmistui myöhemmin Jyväskylän yliopistossa yhteiskuntatieteiden maisteriksi.

Venäjänkielen vahva taitaja sai helposti töitä 1990-luvulla, kun venäjänkauppa kukoisti. Noina Venäjävuosina hän tarttui myös vapaaehtoistyöhön. Sen alku oli, kun Kiovassa, Marin organisoimana apuna, venäläiset opiskeluterit perheineen saivat niin vaate- kuin muustakin avustustoiminnasta osansa.

Mukaan tulivat 90-luvun alussa myös Karjala, Pyhäjärvi ja Konevitsa, joissa hän kävi useita kertoja Konevitsan luostarin jälleerakennustoiminnassa aktiivisen isänsä kanssa. Villen kuvaukset tyttäriensä ja serkustensa lukuisista yhteisistä käynneistä ja avun viemisestä Yläjärvelle suvun kotikonnuille olivat, näin muistan, hellyttäviä. Karjalan avautumisen innostamana venäjän kielen taidot 90-luvun alkupuolella ylioppilaskirjoituksiin osallistumista myöten aikuiskiosissa hankkinut Ville alkoi pärjätä ilman Marin tulkkiapua ja on jatkanut työtä Konevitsassa viime vuosiin asti ollen useita

Mari Paajanen matkalla Myanmarin suistoalueen kylään, missä vieraat toivotetaan lämpimästi tervetulleiksi.

vuosia myös Konevitsa ry:n hallituksessa.

- Nyt kun olen nähnyt niin paljon avun tarvetta työskenneltyäni Karjalaa kauempana mm. Zimbabwessa, Irakissa, Tšetšeniassa, Liberiassa ja parina viime vuonna luonnonkatastrofien runtelemassa Myanmarissa, Karjalan kannaksen tilanne ja avun tarpeet siellä näyttävät mielestäni erilaisilta kuin miltä tuntui 90-luvun alkupuolella, Mari pohtii näkökulman muuttumista.

Marin tie humanitaarisiin auttamistöihin avautui vähitellen, kun työ venäjänkaupan hiipuessa loppui 90-

luvun lopussa. Hän hakeutui 7 vuotta sitten Pelastakaa Lapset ry:n henkilöstöreservikurssille, jossa valmennettiin mm. humanitaariseen työhön. Heti kurssin jälkeen seurasi työrupeama Irakin Basrassa humanitaarisessa avustustyössä. Aivan ensimmäinen rupeama kehitysyhteistyötä oli jo tosin ollut Zimbabwessa v. 1994. Irakissa hän työskenteli v. 2003 Pelastakaa Lapset ry:n palveluksessa ja koki sinä aikana mm. täpärän pelastumisen runsaasti ihmisiä surmanneesta pommiskusta. Kirkon Ulkomaanavun palveluksessa hän aloitti v. 2004, jolloin ensimmäinen työkohteiden oli Tšetšeniassa. Pitkä kokemus Venäjästä tuli hyvään käyttöön.

Ulkomaanavun työssä Mari Paajasen tehtävänä on kohdemaissa valvoa, että apu päätyy niille ihmisille, joille se on tarkoitettu ja varat käytetään mahdollisimman kustannustehokkaasti. Hän on sitoutunut toimimaan osan ajastaan kentällä ulkomailla ja osan Ulkomaanavun Suomen toimistossa.

Ihmisten tarpeet etusijalla

Silloin tällöin käy niin, että itsenäisenä järjestönä toimivan Ulkomaanavun työntekijät kuten Mari Paajanenkin, sekoitetaan uskonnollista lähetystyötä tekeviin. Hän kertoo saavan tavan takaa Suomessa selittää, ettei ole lähetystyöntekijä, ei pappi, eikä

tee mitään kirkollisia toimituksia saati käännytystyötä.

Kirkon Ulkomaanapu toimii yli 30 maassa, siellä, missä hätä on suurin. Se on suurin Suomen kehitysyhteistyöjärjestöistä ja toiseksi suurin humanitaarisen avun järjestö. Asemapaikkallaan Bangkokissa hän on lähellä paitsi Myanmaria myös Ulkomaanavun muita kohteita kuten Indonesiä, Sri Lankaa, Bangladeshia ja Intiaa, missä kohteena on erityisesti tsunamin jälleerakennustyö, sekä yleensäkin tehtäväkenttää Kaakkois- ja Etelä-Aasiassa.

Työtä tehdään kaikkein köyhimpien ihmisten kanssa uskontoon, etniseen taustaan tai poliittiseen vakaumukseen katsomatta. Ulkomaanapu on ulkoministeriön kumppanuusjärjestö ja osa kirkkojen kansainvälistä avustusverkostoa.

Kauhea tsunami ja tuntematon Nargis Myanmarissa

Marraskuussa Mari Paajanen matkusti kolmen viikon ajan Ulkomaanavun kohteissa Myanmarin jokisuistoissa ja viidakoissa. Tietämällä taipaleilla liikutaan milloin veneellä, milloin mopolla. Kovaa maata suistoalueella on niukasti eikä kulkukelpoisia teitä siten kaikkialla ole.

Kun hirmumyrsky Nargis iski v. 2008 toukokuun 2. ja 3. päivän välisenä yönä Myanmarin, sen nostatta-

ma tulva pirstoi 2,4 miljoonan ihmisen elämän. Kaikkiaan yli 450.000 kotia tuhoutui ja 140.000 ihmistä sai surmansa. YK:n arvion mukaan nyt puolentoista vuoden jälkeen yli miljoona ihmistä asuu pressun alla edelleen.

Tapaninpäivänä 2004 Intian valtamerellä tapahtuneen maanjäristyksen aiheuttaman tsunamin seurauksena kuoli 200.000. Kun täällä Suomessakin vähitellen havahduttiin tajuamaan tsunamituhojen kauheus, tiedotusvälineiden huomio asiaan vai valtaiset mittasuhteet. Suomalaisia ja muita raportointia riitti erityisesti Thaimaan lomakohteisiin. Osittain juuri siksi, että turisteja, myös suomalaisia menehtyi. Sen sijaan Myanmaria kohdanneesta luonnonkatastrofista on puhuttu tsunamiin verrattuna hyvin vähän. Kyse kun ei ollut länsimaisten ihmisten suosimasta matkailukohteesta.

Ensimmäiselle matkalleen Myanmarin siellä toukokuussa 2008 sattuneen luonnonkatastrofin jälkeen, Mari Paajanen lähti jo juhannuksena 2008 ja oli kenttätöissä siellä silloin kolme kuukautta. Hän on käynyt siellä jo kaikkiaan neljä kertaa ja menee alueelle taas tammikuulla. Alueella on organisoitu kaikkensa menettäneille niin ruokaa ja vedenpuhdistus-tabletteja kuin kalastusveineitäkin ja verkkoja, jotta ihmiset pääsisivät jälleen kiinni elinkeinoonsa. Tä-

Väliaikaisesti hirmumyrskyn jälkeen kyhättyissä lastentarhoissa ei yleensä ole mitään muuta kuin seinät ja katto. Lapset päiväunilla Labuttassa.

Myanmarilaisia naisia Pohjois-Shanin alueen kylässä.

Etelä- Shanilaisen lastentarhan lapsia uuden rakennuksensa terassilla. Kuvat: Mari Paajanen.

hän mennessä on jo rakennettu monia kouluja sekä asuntoja ja käymälöitä. Ja rakentaminen jatkuu.

Enemmän apua Kaakkois- ja Etelä-Aasiaan

Paljon nähneeltä ja kokeneelta Mari Paajaselta tulee vastaus kakistelematta, kun kysyn, mihin Kirkon Ulkomaanavun ja muiden humanitaaristen avustus- ja kehitysapujärjestöjenkin tulisi painottaa työtään.

- Kyllä ainakin Kirkon Ulkomaanavun työ on hyvin Afrikka-painotteista. Toivoisin enemmän satsausta tänne Kaakkois- ja Etelä-Aasiaan, jotka ovat muita herkempiä katastrofialueita.

Harva nelikymppinen on saanut nykyaikana nähdä ja kokea niin konkreettisella tavalla humanitaarisen työn tarvetta kuin Mari Paajanen. Juuret Karjalassa ja sieltäkö peräisin ne ovat, ne samanlaiset, evakkomatkat kokeneiden geeneihin tarttuneet sitkeys, määrätietoisuus ja lujatahtoisuus, joita ominaisuuksia Mari Paajasen pitkään lähemmin tunteneet pitävät hänen valtteinaan? Maailmankansalaisuus ja vastuunottaminen jo geeniperinnössä? Siihtäkö tässä on kysymys?

KAARINA
PÄRSSINEN

Kirkon Ulkomaanapu
www.kirkonulkomaanapu.fi
Luotsikatu 1 A, 00160 Helsinki
Asiakaspalvelu:
(09) 1802 583 (09) 1802 583 (klo 9-16),
asiakaspalvelu(at)kirkonulkomaanapu.fi

Nyt ajankohtainen on netin kautta lähetettävä Toisenlainen Lahja. Se on eettinen ja ekologinen lahja, jolla ilahdutat ystävääsi ja autat samalla kehitysmaiden ihmisiä. Voit lahjoittaa ystäväsi puolesta esimerkiksi vuohen, koulupuvun, 6 kanaa, kuokan ja siemeniä tai puuntaimia, jouluaterian tai puhdasta vettä...

Puolitoista vuotta hirmumyrskyn jälkeen miljoona ihmistä asuu edelleen muovipressun alla Myanmarissa, kuva Labuttasta.

Rauhanturvaajan terveiset

Olen täällä Afganistanissa rauhanturvaajana osana monikansallista ISAF-organisaatiota, jossa suomalaisia on tällä hetkellä reilu sata.

Suomalaiset joukot toimivat yhdessä ruotsalaisen pääjoukon kanssa ja tukikohtanamme on Masar-e Sharifissa sijaitseva Camp Northern Lights (CNL). Ruotsalaisia alueella toimii viitisensataa.

Päällimmäisinä tehtävinämme on tukea paikallisia turvallisuusjoukkoja, kuten armeijaa (ANA, Afghan National Army) ja poliisia (ANP, Afghan National Police).

Toinen päätehtävistämme on auttaa paikallishallintoa viemään läpi erinäisiä kehityshankkeita, joilla parannetaan kylien elinoloja. Tällaisia ovat esimerkiksi kaivojen ja teiden parantaminen. Molemmat näistä tehtävistä kulkevat käsi kädessä ja harmiksemme usealla alueella turvallisuustilanne on vielä niin heikko, että kehityshankkeille ei vielä ole sijaa.

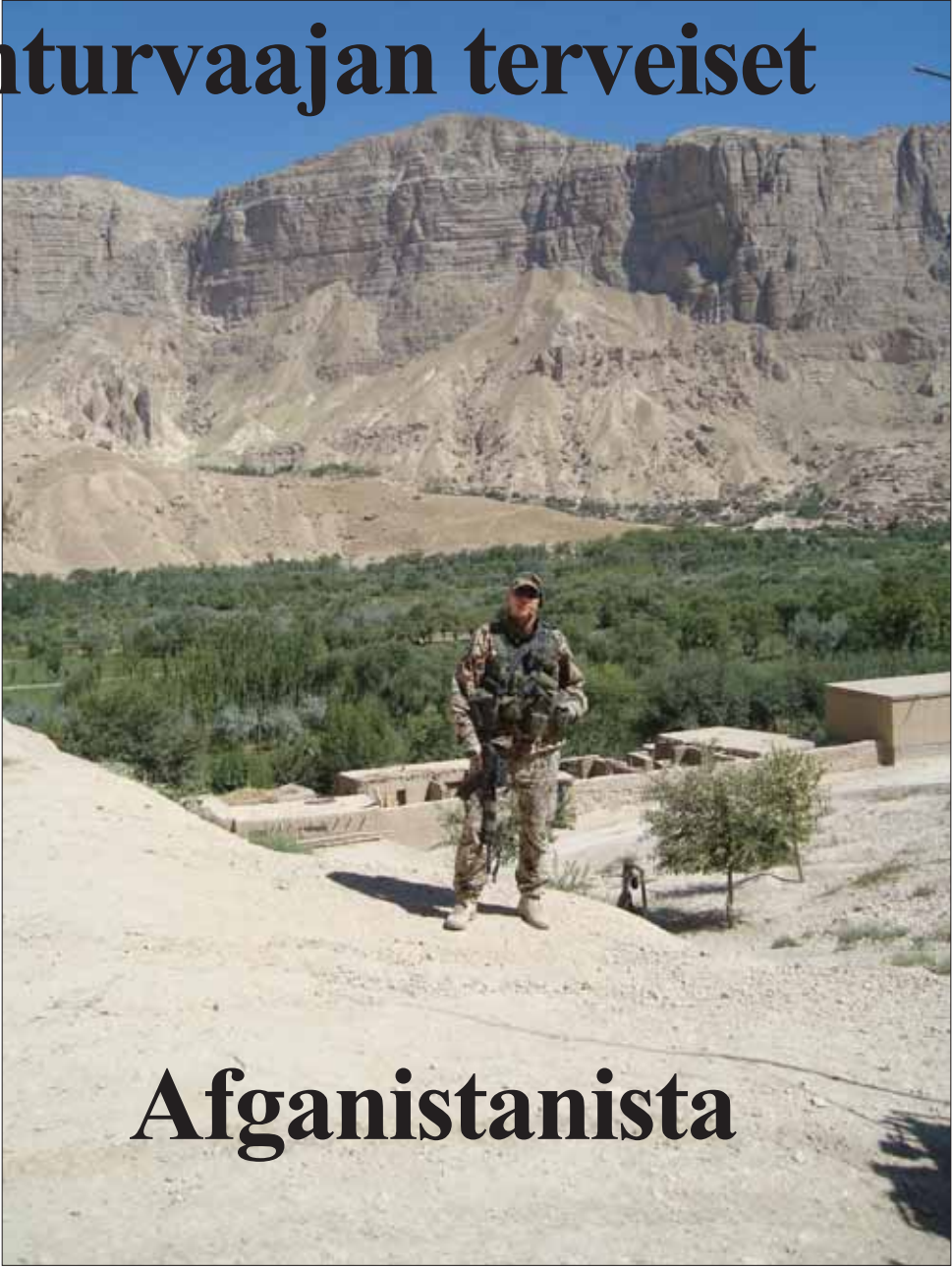
Tulin toimialueelle uuden vuorokaudenpäivänä 2008, jolloin aloitin työskentelyn esikunnassa G3-toimiston alaisessa TOC:ssa (Tactical Operations Centre). Työskentelin tilanpäivystäjien alaisuudessa avustajana ja työnkuvani oli pitkälti päivittäistä raportointia päivän tilanteesta ja tapahtumista ylös alueemme esikuntaan. Nyt kuitenkin elokuun puolivälissä toimistohommat vaihtuivat ja pääsin pitkän odotuksen jälkeen kentälle tarkkailijaryhmään.

Toimin MOT-ryhmän (Mobile Observation Team) yhteyshenkilönä ja tehtäviini kuuluu maasto-automme kuljettaminen ja suojaaminen.

Sijoituspaiikkanamme on turvatalo Sar-e Polin kaupungissa, joka on noin kahdensadan kilometrin päässä CNL:n pääleiristä. Onneksi tuo matka on hyväkuntoista asfalttietä, joten ajoaika jää tunteihin, eikä päiviin, kuten normaalisti alueellamme liikkumisen.

Turvatalolta käsin suoritamme päivittäiset partiomme ja pääleirissä käymme vain harvakseltaan huoltamassa ajoneuvojamme ja muuta kalustoa. Vastuualueemme tiestö on heikkokuntoista kivikkoa ja kiveä joenpohjia. Päivät kuluvat suunnilleen kävelyvauhtia körötellessä, vaikka parhaimmillaan päästään taajamanopeuksiinkin.

Heikko teiden kunto ja reittien vähyytensä luo haasteita päivittäiseen partiointiin, jotka kuitenkin päättyvät onnellisesti takaisin turvatallolle. Heikkojen teiden vuoksi vinssaus ja tien parantaminen lapiolla on jo

Afganistanista

ehtinyt tulla tutuksi ja varsinkin ryhmämme ensimmäisessä autossa joutuu harmillisen usein turvautumaan vetoapuun, kun tie yllättäen sortuu alta. Vastuualueellamme on suuria korkeuseroja ja vuoristomaisema kohoaa näyttävästi jo muutaman kilometrin päässä turvatallasta. Korkeuskäyrä kohoaa parhaimmillaan reilusti yli kahdentuhannen metrin.

MOT-ryhmämme toimii yhdessä paikallisviranomaisien kanssa turvallisuustilanteen kohentamiseksi ja tämän vuoksi yhteispartiot Afganistanin armeijan, poliisin ja eri turvallisuusyksiköiden kanssa ovat yleisiä. Yhteispartiot ruotsalaisten ja amerikkalaisten kanssa tuovat myös vaihtelua päivimme.

Kirstynyt turvallisuustilanne Afganistanissa on havaittavissa hyvin myös omalla vastuualueellamme ja tiedustelutietoa talebaniin ja rikollisten liikkeistä alueellamme saadaan joka päivä. Alueemme vaarallisuudesta kertoo myös se, että useat eri yksiköt ovat käyneet tulitaisteluita alueellamme, joten jokainen partio suunnitellaan huolella ja riskit otetaan huomioon.

Ryhmämme partioi vaikeakulkuista ja noin 8000km² kokoista aluetta, joten partiomme ovat usein päivien mittaisia. Vertailuna voidaan sanoa, että koko Kosovon pinta-ala on noin

11000km², joten alueemme on kohtuullisen laaja. Pisin operaatio on kestänyt 8 päivää, jolloin ruoka, vesi ja polttoaine on jouduttu kuljettamaan paikalle helikoptereilla.

Lämpiminä aikoina yövyimme taivasalla tähtien loisteessa, mutta kylimpinä aikoina turvaudumme puolijoukkueeltaltan ja kamiinin lämpöön. Korkeasta vuoristosta johtuen on hyvin todennäköistä, että pääsemme kokemaan vielä myös lumisten vuorien haasteet.

Ryhmämme harjoittelee miltei päivittäin uhkatilanteiden kohtaamista ja niissä toimimista, joten valmius on hyvä. Jokainen ryhmämme jäsen on ammattitaitoinen ja hyvin koulutettu, jonka vuoksi ainakin omasta mielestäni voin partioida alueellamme luotavasti mielin. Kuitenkin kaiken varalta tarkkailijaryhmissä on aina sairaanhoitaja, joka pystyy hoitamaan kriittisemmätkin vammat heti kenttäolosuhteissa.

Omassa ryhmässämme ensihoidon rooli korostuu, koska etäisyydet apujoukkoihin ovat pitkät, eivätkä helikopteritkaan pääse joksikaan kotoon.

Myös varusteemme ovat puolustusvoimien parhaimpia ja turvallisuuteen on panostettu reilusti. Jokaisella rauhanturvaajalla on henkilökohtaiset suojaliivit ja kattava ensiapulauku heti saatavilla varuste-

liiveissä. Ajoneuvomme on panssaroitu kestävästi tulitusta ja yhteydenpito tukikohtaan on varmistettu usealla erilaisella radiolla ja puhelimella, joten hätäsignaali saadaan lähetyttyä välittömästi.

Oma palvelusaikani on jo reilusti yli puolivälin, mutta minusta tuntuu, että missiioni on vasta alkanut MOT-ryhmään siirtymisen jälkeen. Jokainen päivä on erilainen ja mielenkiintoista partiointia vaihtelevassa maastossa on mukava tehdä.

Tilanne vaihtelee vastuualueellamme päivittäin, eikä koskaan voi varmistaa tietä mitä seuraavana päivänä tapahtuu. Jokapäiväinen rutiinitapaaminen saattaa vaihtua päiviä kestäväksi rikollisjähdiksi silmän räpäyksessä, joten kaikkeen on oltava valmiina. Siksi ryhmällä on mukanaan usean päivän varusteet jokaisella partiolla.

Vaikkei työmme jälkeä välttämättä heti huomaa, toivon että saamme autettua Afganistania taas piirun verran parempaan suuntaan, samalla tehden maailmasta ja ennen kaikkea omasta koto-Suomestamme turvallisemman paikan elää ja asua.

Terveisin
kersantti ARI

Kirjoittaja on
Esko Pohjolaisten
tyttären poika

Kohtaamisia Mika Waltarin kanssa

Akateemikko **Mika Waltari** kuului aikanaan Suomen tuotteliaimpiin kirjailijoihin – kymmeniä romaneja, niistä *Sinube egyptiläinen* kansainvälisesti tunnetuin, pari tusinaa näytelmää, 36 hänen teksteihinsä perustuvaa elokuvaa – *Komisario Palmut* sun muut, lisäksi runoteoksia ja tietoteoksia suorastaan hengästyttävän suuri määrä.

Viime vuosi 2008 oli Mika Waltarin juhlavuosi – hänen syntymästään tuli kuluneeksi sata vuotta. Mikan suku oli isän puolelta lähtöisin Hämeestä, Hattulasta; äidin suku Pornaisten Laukkoskelta. Mika itse oli paljasjalkainen helsinkiläinen, mutta hänellä oli kytköksiä myös Kannakselle ja Etelä-Karjalaan. Joitakin 1930-luvun alkuvuosien kesiä hän vietti Terijöellä, sitten Samaan kanavan Sulosaaresta vuokraamassaan kesähuvilassa vuodesta 1935 alkaen. ”Se on maailman suloisin paikka, niin kuin nimestäkin kuuluu”, kirjoitti Waltari talvella 1939.

Sulosaaresta käsin Waltari kävi moottoriveneellä Viipurissa ostoksilla – omaksi ihmeekseen hän oli oppinut käyttämään veneen moottoria. Mikahan oli tunnetusti hyvin epäkäyttännöllinen – autoakaan hän ei koskaan opetellut ajamaan.

Elokuun alussa 1939 Mika Waltari osti Sulosaaren huvilan omakseen. Saman kuun viimeisenä päivänä Waltarit laittoivat huvilan talvikuntoon, jättivät sinne astiat ja vuodevaatteet. Moskovan rauha 1940 tiesi paikan menettämistä ja jäämistä uuden rajan väärtä puolen. Kesällä 1941 perääntyvät viholliset polttivat huvilan – jäljelle jäivät vain mustuneet rauniot. Ja Moskovan pakkorauha syyskuussa 1944 sinetöi menetyksen lopullisesti. ”Maailman suloisin paikka” oli menetetty.

Mika Waltarin vuonna 1946 kirjoittamassa näytelmässä *Omena putoaa* on muistumia tästä kirvelevästä menetyksestä: perämies-Jaskalla on näytelmässä ollut huvila luovutetulla alueella ja sinne muka katkettujen sodan aikana kulta-aarte. Kun näytelmästä tehtiin vuonna 1952 elokuvaversio, huvilan paikka oli siirretty jonnekin ulkosaaristoon.

Eräässä Mika Waltarin elokuvaa varten tekemässä alkuperäiskäsikirjoituksessa on pääosassa karjalainen orpottytty – kyseessä on elokuva *Pikku Ilona ja hänen karitsansa*, joka filmattiin kesällä 1956. Alkuperäisen käsikirjoituksen Waltari teki tilaustyönä jo vuonna 1941 – SF:n pääjohtaja **T.J. Särkkä** oli nähnyt Suomen Kuvalehdessä henkivakuutusyhtiö Suomen ilmoituksen, missä pieni tyttö istui

Mika Waltaria kuvataan heinäkuussa 1962 Laukkoskella. Kameran takana luottokuvaajani **Reijo Hassinen**; Waltarin ja **Kari Uusitalon** välissä kuvausapulainen **Risto Mäkinen**.

syylissä valkoinen karitsa (”pienet kädet suojelevina kietoutuneet karitsan ympärille”). SF-Uutisten 1941:6 mukaan Särkkä antoi Waltarin tehtäväksi elokuvakäsikirjoituksen laatimisen tämän valokuvan pohjalta. Ja lehti jatkaa:

”Sattui niin, että Mika Waltarin oli lähdettävä pitkähkölle linja-automatkalle, tapaamaan parantolassa olevaa veljeään. Varhaisyyksyn alakuloisten, kuulaiden maisemien lipussa hänen katseensa ohitse pienen tytön ja karitsaisen kuva alkoi elää hänen mielikuvituksessaan. ”Pikku Ilona” valloitti runoilijansa rynnäköllä. Vuoden 1940 suuret kansalliset tapahtumat kasvoivat tyttösen kohtalon taustaksi.

Waltari kertoi, ettei mikään aihe ole häntä vallannut sellaisella yllätyshyökkäyksellä kuin tämä kahden henkilön silmään ja sydämeen niin välittömästi vedonnut kuva...

Kanssamatkustajat katselevat varmaankin ihmetellen kirjailijaa, joka lakkaamatta tuijotti ohikiitäviin maisemiin koettaen hillitä iloaan ja liikutustaan aiheen tulviessa hänen mieleensä. Niin syntyi ”suomalainen filmisatu aikuisille ja lapsille”, ”liikuttava tarina pienen karjalaistyön vaiheista ”välirauhan” vuotena tynkä-Suomessa”.

Elokuvan kuvaustyöt aloitettiin myöhäsyksyllä 1941, nimiosassa Suominen perheen Pipsana tunnetuksi tullut **Maire Suvanto**. Muihin päärooleihin kiinnitettiin **Hugo Hytönen**, **Siiri Angerkoski** ja **Sirkka Sipilä** sekä talvisodassa toisen kätensä menettänyt **Alf Salin**. Ensimmäinen oli Särkän määrä ohjata elokuva, sen jälkeen **Orvo Saarikiven**. Alun tapahtumia ehdittiinkin jo kuvata: kohtausta jossa lumipukuihin sotilas pelastaa Ilonan karitsoineen palavasta talosta, sekä Ilonan tulo Helsingin rautatieasemalle. ”Nykyisen [poikkeus] tilanteen vuoksi” kuvaukset kuitenkin talvella 1942 keskeytettiin ”toistaiseksi” – todellisuudessa ja itse asiassa neljäntoista seuraavan vuoden ajaksi. Tuotantosuunnitelmassa hanke roikkui kuitenkin edelleen mukana aina vuoden 1943 alkupuolelle saakka.

Käsikirjoitus kaivettiin uudelleen esiin kesällä 1955, jolloin Särkän huomio oli kiinnittynyt ”Savon satutytöksi” kutsuttuun 9-vuotiaaseen **Riitta Härmäläiseen**. Syksyn 1955 kuvauksen innoittamana Särkkä aikoi jälleen itse ohjata elokuvan, mutta siirsi sitten tehtävän **Jorma Nortimolle**. Nortimo muokkasi käsikirjoitusta mieleisekseen – mm. talvi-

sota vaihtui nyt jatkosodaksi. Elokuvan kuvausryhmään 1956 kuului studioapulaisena 23-vuotias valtiotieteen ylioppilas **Kari Uusitalo**. Kaikki elokuvan hienot kamera-ajot ovat minun käsialaani ja niistä olen edelleenkin ylpeä!

Mika Waltari oli ollut kirjallinen ihastukseni lukiovuosista saakka – tykättyin hänen tuotantoonsa joskus aivan 1950-luvun alussa. Mikael Karvajalka taisi olla ensimmäinen teos, jonka Waltarilta talvella 1949 luin; muut seurasivat sitten perässä.

Pian ryhdyin myös keräämään Mika Waltarin tuotantoa omaan kirjahyllyyni, keräilijä kun olen luonteeltani. Alkuunpääsi oli helppoa – WSOY:mn kirjavarastosta löytyi tuoloin mm. *Dshinnistanin prinsin* ensimmäistä painosta, edelleen teoksia *Aiotko kirjailijaksi*, *Appelsiiniensiemen*, *Siellä missä miehiä tehdään*, *Yksinäisen miehen juna* jne. Porilaisen Vuorelaisen kirjakaupan kautta tilasin nämä ensimmäiset teokset Mika Waltari -kokoelmaksi. Ja mikäli oikein muistan, näiden varastoteosten hinnat eivät olleet seuranneet edes inflaatiokehitystä.

Sattuman johdatusta kai varmaan oli, että syksyllä

1953 osui kanssani samaan aikaan RUK:hon, vieläpä samaan komppaniaan, kirjastoneuvos **E.J. Ellilän** Jorma-poika. Kun hän sai kuulla Waltari-harrastuksestani, sain tultuani syksyllä 1954 Helsinkiin opiskelemaan ennen pitkää hänen välittämäänsä ostaa kirjastoneuvokselta koko joukon Waltari-harvinaisuuksia, vieläpä todella edulliseen hintaan – niiden joukossa mm. *Yö yli Euroopan*, *Suomalainen laulantaiehto* ja *Riimikronikka joulukirjoista*, jälkimmäistä vieläpä kaksi kappaletta!

Kun toisen niistä annoin huutokaupattavaksi Vammalan vanhojen kirjojen päivillä kesällä 1994, uusi ostaja maksoi siitä 5900 markkaa eli siis suunnilleen tuhat euroa! Tämä enätys särkyi kesällä 2008, kun eräs keräilijä, rovasti **Ari Suutarla**, maksoi *Suomalaisesta laulantaiehto*sta peräti 1900 euroa eli noin 15 400 mummonmarkkaa. Myyjä en ollut minä – oma *Suomalainen laulantaiehto*ni on edelleenkin kirjahyllyssäni.

Talvella 1961 siirryin viipurilaissyntyisen elokuvatuottaja **Veikko Laihasen** palvelukseen, ja kun sitten vuonna 1962 teimme Suomen Säästöpankkiliiton tilaamana lyhytelokuvasarjaa Suomen Akatemian jäse-

nistä, halusin ehdottomasti ottaa omalle vastuulleni Mika Waltarin. Tapasin hänet ensimmäisen kerran toukokuussa 1962, kun Säästöpankkiliiton johtaja **Lauri Siltala**, elokuvan tuottaja Veikko Laihanen ja minä kävimme tapaamassa Waltaria Laukkoskella ja sopimassa alustavasti aikataulusta. Käsikirjoituksen laadin erityisellä huolella ja myös jonkinasteisena Mika Waltarin tuotannon asiantuntijana. Waltari hyväksyi tekstin sellaisenaan, sillä pienellä lisäyksellä, että kirjoitti itse kuvavaajan ja repliikit jakssoon, joka kertoi perheen kesäisestä kahvinjuontihetkestä Laukkosken huvilan piha-alueella. Se oli tietävästi viimeinen kerta, kun Waltari yleensä elokuvakäsikirjoituksia teki. Jaksoa varten hän myös oli kirjoittanut pienen runon, joka sitten vuonna 1967 ilmestyi painettuna Pöytälaatikko-kokoelmassa:

Pääskyselä korkealla /
ja hauki sillan alla /
myös kissat ahkerat /
ihan kuorossa laulavat: /
Miten kaunis päivä on tänään. /
Sama riemu myyrissä, hiiressä /
ja sammakot loikkivat pöyrissä, /
röyhkäisee metsäsika, /
mutta runon teki isoisa /
Mika

Yksi kaunis kesäinen päivä noissa Laukkosken kuvauksissa vierähti melko tarkkaan, kameran takana luottokuvaajani **Reijo Hassinen**. Kuvassimme kirjailijaa myös hänen yläkerran työhuoneessaan kirjoituskoneensa ääressä. Mika oli kiltti ja kärsivällinen eikä esittänyt missään kohtaa eriväviä mielipidettään. Luonnollisestikin kirjailijaa puhutellessani teittelin häntä. Laukkosken pihapiiriä esitellessään Mika vei meidät myös alas huvilan saunarantaan Mustionjoen varteen. Hieman kauempana vinottain vastarannalla oli Mikan mukaan kylän eukkojen pyykkilaituri. ”Minä en kuitenkaan käytä uimahousuja”, Mika selitti. ”Minulla on vähän huono näkö enkä oikein hyvin erota heitä. Minä ajattelen, etteivät hekään sitten näe minua niin kovin tarkasti...”

Laukkosken jälkeen kuvauksia oli määrä jatkaa Helsingissä pari viikkoa myöhemmin, mm. Mikan kotona Tunturikadulla ja hänen lapsuutensa maiseissa Tehtaankadun varrella. Sovittuna ajankohtana soitin Mikan ovikelloa – tarkoitus oli ottaa ulkokuivat ensin, sää kun oli kaunis, ja niin muu kuvausryhmä odotti autossa. Mika tuli avaamaan ja pyysi minua sisälle. Hän oli tullut maalta kaupunkiin edellisellä iltana ja omien sanojensa mukaan joutunut huonoille teille. ”Emmekö voisi sinutella, niin tuntuisi helpommalta”, hän ehdotti minulle, eikä minulla tietenkään ollut mitään sitä vastaan.

Kuvaukset sujuivat sinäkin päivänä mallikkaasti – Mikalla oli mukanaan pieni taskumatti, josta hän aina välillä siemaili vahvistusainetta. ”Sovitetaan, että tämä on lääkettä”, hän sanoi. Kun kuvausten päätteeksi ehdotin, että saisin nimitökirjoituksen kaikkiin hallussani oleviin Mikan teoksiin, myös tulevan appiukoni vuonna 1944 Fennian toimitusjohtajana kustantamaan *Unohduksen pyörre* -teokseen, jonka Mika oli kirjoittanut **Leo Arnen** salanimellä, Mika lempeästi torjui ajatuksen, mutta antoi sen sijaan minulle lahjaksi todellisen harvinaisuuden, vuonna 1937 WSOY:n pienoisoromaanikilpailuun osallistuneen, mutta siinä yhteydessä julkaisematta jääneen – Mika Waltari kun olisi voittanut myös sekä ensimmäisen että myös toisen palkinnon – *Ei koskaan huomispäivää* -teoksen E.J. Ellilän aikoinaan kirjaksi sidotuttaman korjausvedoskappaleen, varustettuna omistuskirjoituksella: Kari Uusitaloa sydämellisesti kiittäen kaikesta hyvästä yhteistyöstä, ymmärtämyksestä ja ystävyydestä, aina lämpimästi Sinulle hyvää toivottaen, Mika Waltari.

Kirjailijasta Tunturikadun työpöydän ääressä ot-

tamani valokuvan suurenokseen jälkikäteen myös pyysin ja sain omistuskirjoituksen: Kari Uusitalolle, lämpimästi kiittäen harvinaisesta ymmärtämyksestäsi onnistuneen filmikuvauksen luomisessa, sydämelisin terveisin ystäväsä Mika.

Elokuvan valmistuttua se näytettiin ennakolta lehdistölle. Mika oli myös itse paikalla, vaatimattomana ja itsestään numeroa tekemättä. Olen edelleen sitä mieltä, että tuota elokuvaa minun ei tarvitse tänäänkään hävetä. Yhteistyö Mikan kanssa sujui täysin ilman soraääniä tai ongelmia. Ehkä osasyynä luottamuksellisen suhteemme syntymiseen johtui sukunimestäni sekä siitä, että asuin Hyvinkäällä. Kuvauksia aloittaessamme Mika kysyikin, olinko kenties sukua ratamestari **Kalle Uusitalolle**, miehelle jonka luona hän nuorukaisena vietti useita 1920-luvun kesäänsä Hyvinkäällä ja jota hän myöhemmin kuvailli sanoilla ”miellyttävä, ystävällinen mies, rehti myötäkäsvattaja”. Sukua Kalle Uusitalolle en tietävästi ollut, mutta ehkä kauttani nuo Hyvinkään nostalgiset kesät palautuivat kultaholteisina kirjailijan mieleen.

Viimeisen kerran tapasin Mika Waltarin Suomi-Filmin pääjohtaja **Risto Orkon** 70-vuotispäivillä syyskuussa 1969. Esittelin vaimoni Mikalle, ja muistaakseni kerroin vaimoni isän aikoinaan olleen tuon *Unohduksen pyörre* -teoksen kustantaja. Ja kun Mika Waltari -seura vuonna 2000 perustettiin, olin läsnä perustavassa kokouksessa ja tulinkin jopa valituksi seuran ensimmäiseen hallitukseen. Lähdin puuhaan mielelläni ja ilman, että olisin itseäni siihen tyrkyttänyt. Katsoin olevani sen velkaa Mikalle ja hänen muistolleen. Ja yhdistyksen kuudenneksi kunniajäseneksi minut kutsuttiin viime keväänä.

Tuoreimpana tietona voin tässä yhteydessä kertoa, että WSOY on juuri äskettäin hyväksynyt kustannusohjelmaansa teoksen, jonka työnimenä – ehkä lopullisenakin nimenä – on Valkokankaan Valokankaan Waltarina. Minun ja **Sakari Toiviaisen** kirjoittama, runsaasti kuvitettu teos käy läpi elokuvat, jotka tavalla tai toisella perustuvat Mika Waltarin kynänjälkiin. Lahjakirjakokoinen teos ilmestyy syksyllä 2010 tai keväällä 2011.

KARI UUSITALO

Teksti perustuu Vpl. Pyhäjärvi-seuran syyskokouksessa 7.11.2009 pidettyyn esitelmään

Yrjö Jylhä isovanhempieni luona Pyhäjärven Enkkuassa

Tänä syksynä ilmestyi Otavan kustantamana **Vesa Karosen** ja **Panu Rajalan** kirja ”Yrjö Jylhä – talvisodan runoilija.” Ainakaan meille vähän varttuneemmille nuorille ei juuri tarvitse erikseen selvittää, mistä on kyse, kun teoksen nimen näkee. Varmaan useimmat muistavat 50- ja 60-lukujen koulutunneilla vähän rahisevilta äänilevyiltä kuunnellut ”Kiirastulen” runot **Yrjö Jyrinkosken** pateettisina tulkintoina. Eikä taatusti ketään jätä kylmäksi nyt talvisodan 70-vuotissyksynä ja Joulun lähestyessä Pyhä yö -runon tiivis tunnelma: ”Oli muuan Jooseppi kirvesmies, hän siellä missä me muutkin...”

Kun avasin appeni lahjoittaman kirjan papereistaan syntymäpäivänäni, niin aavistin jo, mitä teoksesta löytyy. Kirjallisuudentutkija, tohtori Panu Rajala on perehtynyt Jylhän varhaisrunouteen ja runoilijan viimeisiin vaiheisiin, kirjallisuuskriitikko ja sotahistorian asiantuntija Vesa Karonen puolestaan Jylhän toimintaan talvi- ja jatkosodassa. Sitä kautta on löytynyt myös tieto upseerien majoituksesta Vpl Pyhäjärven Enkkuan kylään, josta Taipaleenjoen taistelupaikoille oli matkaa n. 25 km.

Lutnantti ja komppanian päällikkö Yrjö Jylhä oli juuri ennen talvisodan alkua yhdessä joukkueenjohtajansa, vänrikki **Mauno Pohjolan** kanssa majoittuna **Kopperoisten** talossa Enkkuassa. Tuolloin ei

siviiliväestöä vielä oltu evakuoitu pois. Kopperoiset, eli **Maria** (1901-1970) ja **Matti** (1894-1975), olivat isovanhempani, jotka sotien jälkeen muuttivat nimensä **Pirkkamaaksi** ja asetuivat asumaan Huittisiin.

Mauno Pohjola on ker-tonut Jylhän pitäneen karjalaisista ruuista, varsinkin patakaalista, jota mummoni oli heille toisinaan laittanut. Muistan itsekin mummon kertoneen, että kun upseerit olivat pyytäneet, että laittaisiko emäntä heille oikein karjalaisen ruoan, niin ”no mie sit laito sen minkä niistä ruokatarpeist ko sillo ol ni tehä saatto.” Kotiruoka oli maittanut, sillä Jylhä ei ollut sotaväen

kenttäkeittiön ruokiin erityisemmin ihastunut. Kopperoisten 5-vuotias **Leo** poika oli ollut kovasti Jylhän mieleen ja saanut syödäkin upseerien kanssa, vaikka emäntä siitä oli yrittänyt kielellä. Leo oli kolme vuotta sitten edesmenneen isäni **Väinön** nuorempi veli, joka kuoli jo v. 1941 Alavudella. Isäni palveli talvisodan Pyhäjärven suojeluskunnassa ja jatkosodassa rintamalla.

Mummoni kertoi käyneensä sotien jälkeen tapaamassa Yrjö Jylhää Helsingissä. Runoilijaa vaivasivat jo tuolloin sairaudet, eikä Kiirastulen kaltaisia suurteoksia enää yrityksistä huolimatta syntynyt.

Maineikkaan Tulenkantajat -ryhmän jäsen, runoilija, suomentaja, nyrkkeilijä ja upseeri, poistui elämästä v. 1956.

Lopuksi lainaan erään kohdan uutuskirjasta, sillä se kuvaa paitsi Jylhää myös tavallaan karjalaisia. **Jyri Schreckin** mukaan ”Hän ei ihannoit sota, hän katsoo sodan yli tulevaisuuteen, elämään, parempaan aikaan. Varjon alta on pyrittävä valoon, uskottava ihmisyyteen, siinä Yrjö Jylhän runouden lopullinen suunta, vastasanomaton tänään ja tästä eteenpäin.”

JUHA PIRKKAMAA
Jokioinen

Maria ja Matti Pirkkamaa Huittisissa 1960-luvulla.

Sotasurmat 1917-1920

Suvannon seudun sukututkimuspiiri on perustanut vapaaehtoistyöryhmän, joka ryhtyy selvittämään tapahtumia aikavälillä 1917 – 1920. Tuolta ajalta – erityisesti vuodelta 1918 – on laadittu runsaasti kirjallista tuotantoa. Suvannon alueen pitäjähistoriat eivät kaikilta osin valaise asiaa riittävästi. Tapahtumia on valotettu niukasti, tai niistä ei ole mainittu sanaakaan. Tämä on luonnollista, koska silloin kun pitäjähistoriat on kirjoitettu, kaikki arkistot eivät olleet järjestetyt ja avautuneet tutkijoille. Aihe oli lisäksi arkaluontoinen ja vaiettu.

Tänään aiheesta on tuotu julki paljon yleistietoa, mutta paikallinen tieto tuon ajan tapahtumista, niiden merkitys sukututkimuksiin ja väestön yleisiin elinolosuhteisiin Suvannon alueelta on jäänyt ohueksi. Selvitettyämme lähemmin aihepiiriä olemme todenneet, että yleiskirjallisuudessa - jopa Suomen sotasurmat 1914 – 1922 projektissa - on ristiriitaista, puutteellista ja osin suodatettua tietoa. Yksityiskohtaisesti on kuvattu ainoastaan eräitä taistelutapahtumia. Esim. Raudun, Kiviniemen ja Noitermaan vankileireistä paikallishistoriat vaikenevat.

- Työryhmän tavoitteena on *tosiasioihin ja dokumentoituihin tietoihin* perustuen
- * kokonaiskuvan aikaansaaminen; mitä tapahtui, milloin ja miten tuo aika vaikutti ihmisten elämiseen,
 - * paikallishistoriatietojen täsmentäminen pitäjä-, koulupiiri- ja kyläkirjallisuutta varten,
 - * täydentävien tietojen aikaansaaminen sukututkimuksiin sekä
 - * objektiivinen ja avoin käsittely, mitä oikeasti on tapahtunut.

Tietojen hankinta merkitsee kirjallisuusselvityksen ohella tutkimustyötä eri arkistoissa; kansallisarkistossa, sota-arkistossa ja Mikkelin maakunta-arkistossa. Päästäkseen käsiksi todellisiin tietoihin, työryhmän on perehdyttävä arkistojen alkuperäismateriaaliin mm. kirkonkirjoihin.

Tavoitteeksi on asetettu tehdä selvitystyö vuoden 2010 aikana. Tähän työhön tarvitaan täydentävinä kirjallisina tietoina ihmisten muistitietoa, kertomuksia ja kuva-aineistoa ko. ajan tapahtumista. Työryhmä vastaanottaa pienetkin tiedon muruset, joilla voidaan rakentaa kokonaisuutta.

Selvitystyön tuloksilla täydennetään virallisia sotasurmaprojektin tietoja ja ne esitetään yhteenvedona mm. pitäjälähdissä ja Suvannon seudun sukututkijoiden internetsivuilla ottaen huomioon sukututkijoita sitovat käytännönsäännöt.

Työryhmän jäsenet vastuualueineen ovat seuraavat: **Ilmi Pesonen**, Metsäpirtti; **Osmo Tuokko**, Sakkola; **Pekka Intke** ja **Eeva Malkamäki**, Rautu ja **Pentti Warvas**, Vuoksela. Pyhäjärven osalta tietoja vastaanottaa allekirjoittanut.

KAUKO HINKKANEN, Pudasrinne 4 A 13 01600 VANTAA
kauko.hinkkanen@elisanet.fi

Elämää Huittisten kylissä ja koulupiireissä

Reino Äikiä on LC Lauttakylän jäsenenä osallistunut yhdessä **Antti Niemisen, Kalevi Vatjan, Antti Sepän** ja **Uuno Kulmalan** kanssa Huittisten kylistä ja koulupiireistä kertovan kuvateoksen aikaansaamiseen.

Edellisenä vuonna ilmestyi saman työryhmän toimesta Huittisten keskustajamassa Lauttakylää esittelevä teos. Kirjojen syntymisen taustalla on kerhonneuvoja **Junno Välimaan** arvokkaan, 7000 diakuvaa käsittävän kuva-arkiston taltioiminen. Parhaita otoksia kuvista on nyt valittu tähän uuteen kirjaan. Lisäksi jokaisesta koulupiiristä on lyhyt selostus.

Junno Välimaan on itse aktiivisesti osallistunut kirjatoimikunnan kokouksiin. Junnon aloittaessa työnsä 1940-luvun lopulla Huittisissa toimi 19 eri koulupiiriä antaen opetusta erikoisille luokille. Kylien väkimäärä oli lisääntynyt varsin tuntuvasti karjalaisen siirtoväen asuttamisen aikoihin, sillä Huittisiin kotiutui lähes 2000 uutta asukasta. Tämä oli omiaan tuomaan väriä paitsi kylien elämään myös uusien koulujen rakentamiseen, entisten laajentamiseen ja opettajien lukumääräiseen lisäämiseen.

Koulukuljetuksista ei vielä silloin osattu edes uneksia. Koulumatkat taitettiin pyörällä tai talvisin hiihtäen. Tiheä kouluverkosto oli

Raijalan koulun oppilaita opettaja T. J. Mattilan ja Sirkka Suurkarin johdolla maastoretkellä.

Monet sodan jälkeen rakennetut karjalaistalot ovat edelleen peltonäkymiä kaunistamassa. Tässä kuvassa Edla ja Eino Pakarisen talo Vesiniityllä kevättulvan ahdistelemana.

kuitenkin omiaan lyhentämään koulumatkoja kansakouluasetuksen vaatimiin enintään viiden kilometrin rajoihin.

Tällä hetkellä Huittisten kaupungissa on ainoastaan neljä ala-astetta: Lauttakylä, Sampu, Suttla ja Sallila, viimeksi mainitun toimiesä entisen Vampulan kunnan alueella. Peruskoulun yläasteen koulu toimii yhdessä pisteessä Pellonpuiston peruskouluna.

Puhuttaessa Huittisten kouluopetuksen varhaisimmista vaiheista on syytä todeta Huittisten olleen yksi eturivin pitäjistä. 1800-luvun lopun vuosikymmenien jakkailujen ja arvailujen jälkeen koulutyö lähti vauhdilla käyntiin monissa pitäjän kylissä. Tämän kirjan eri koulupiirien esittelystä ilmenee useimpien koulujen perustamisajankohta ja koulun myöhemmät vaiheet aina kylän koulun lopettamiseen saakka.

Monen kylän kohdalla koulu ja sen ympäristö muodostivat luonnollisen kokoontumispaikan myöskin moniin kokoontumisiin ja vapaa-ajan harrastuksiin. Monesti, vaikka koulu loppuikin kylästä, toiminta tutun koulurakennuksen ympärillä jatkui.

Vuosien saatossa ja aivan erityisesti karjalaisväestön sijoittuttua pitäjään koulupiirien rajat muuttuivat vä-

estöpohjan mukaisesti. Koulupiirejä yhdistettiin ja koulut saivat kokonaan uusia nimiä mm. Suttlassa ja Huhtamossa.

Sivukulmien koulujen suurin lopettamisajankohdasta sattui 1970-luvun alkupuolelle. Eräiden koulujen lopettamisesta käytiin hyvinkin tiukkaa kädenvääntöä. Kirjan työryhmä ei ole halunnut puuttua näihin kiistoihin, vaan kuvailee kutakin koulua ja sen ympärille muodostunutta koulupiiriä kyläyhteisöä ja sen ihmisiä sekä toimintaa esitellen.

Ainutlaatuisesti kirjan sisällön tekee se, että kerhonneuvoja Välimaa on siis tallentanut kirjan sivuille huittislaisten kylien ja koulujen sekä niissä toimineiden ihmisten, niin lasten kuin aikuisten elämää, yli kuuden vuosikymmenen aikana. Samasta kirjasta löytyy siten isovanhempien, vanhempien kuin lastenkin elämää samoilla pihdoilla ja kujilla.

LC Lauttakylän kustantama Huittisten kylät- Junnon koulukirja on saatavissa on saatavissa Huittisten Kirjakaupasta ja mm. Reino Äikiältä 40 euron hintaan. Kirjassa on yli 400 värivalokuvaa ja sivumääräkin on yli 200 sivua.

Tilauksen voi tehdä puh. 040-769 5775 tai sähköposti reino.aikia@netti.fi jolloin kirjan hintaan lisätään postikulut.

Markku Heikkilän matkassa Kiotosta Kööpenhaminaan

Suomen Ulkoministeriö ja sen Eurooppa-tiedotus tilasi **Markku Heikkilältä** teoksen *Kiotosta Kööpenhaminaan EU, Suomi ja ilmastomuutos*. 141-sivuinen teos julkistettiin 26.11. 2009 Helsingissä. Tiedotustilaisuudessa olivat mukana mm. ulkoministeriön Eurooppatiedotuksen päällikkö **Marja Aspelund** ja ympäristöministeri **Paula Lehtomäki**.

Yhteiskuntatieteiden maisteri Markku Heikkilä on syntynyt Nokialla 1961. Hän on työskennellyt Oulussa ilmestymässä Kaleva-lehdessä vuodesta 1986 toimittajana, poliittisena toimittajana ja poliittisen toimituksen päällikkönä. Nykyisin hän on lehden pääkirjoitustoimittaja.

Hän on julkaissut aiemmin kolme tietokirjaa ja saanut valtion tiedonjulkistamispalkinnon. Vuonna 2006 häneltä ilmestyi Laatokan kevät, jota ehdotettiin Vuoden Karjala-kirjaksi. Heikkilä oli perustamassa Barentsin alueen toimittajafoorumia Barents Press Internationalia ja toiminut sen puheenjohtajana sekä hallituksen jäsenenä.

jana sekä hallituksen jäsenenä.

Heikkilä on seurannut paikan päällä useita YK:n ilmastoon, ympäristöön ja kehitykseen liittyviä huipukokouksia. Lisäksi hän kirjoittaa Suomen politiikasta ja yhteiskunnasta Pohjoismaiden neuvoston ja ministerineuvoston verkkojulkaisuun AnalysNordden.

Markku Heikkilän äiti **Anna-Liisa Heikkilä** o.s. **Pulakka** on Pyhäjärven Noitermaasta.

Kiotosta Kööpenhaminaan Heikkilän teos ei kerro il-

mastomuutoksesta itseltään. Siitä kertovaa tietoa on jo saatavilla paljon muutenkin.

Tämä on kertomus siitä, miten Kööpenhaminan kokousta odottavaan syksyyn on päädytty: YK:n ilmastoneuvotteluista, Euroopan unionista ja Suomesta – nämä liittyvät erittäin tiiviisti yhteen. Tiiviimin kuin yleensä ymmärretään.

Äkkiä ajateltuna maapallon lämpötilan nousun pysäyttäminen kahteen asteeseen tuntuu pikkujutulta. Sen välttämättömyydestä saa selkeän kuvan Heikkilän teoksesta. Markku Heikkilä on haastatellut lukuisia asiantuntijoita. **Jaakko Ojala**, neuvotteleva virkamies ympäristöministeriöstä, totesi: ”Ellei päästökäyrrää saada alas, alataan rakentaa Noaan arkkiä”.

Koska kyseessä on ulkoministeriön Eurooppatiedotuksen julkaisu, painopiste on Euroopan unionin ilmastopolitiikassa ja sen vaikutuksissa Suomeen. Se on luontevaa, koska EU on kaikkien arvioiden mu-

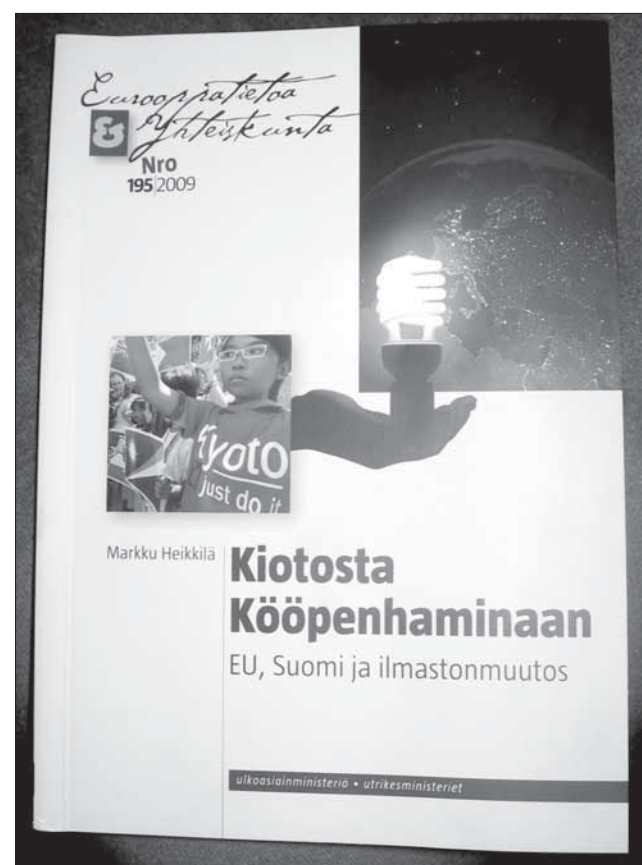
kaan on ollut ilmastopolitiikan edelläkävijä, veturi. EU:n roolia ei kuitenkaan voi käsitellä käsittelemättä kokonaisuutta, jossa oleellisin foorumi on YK:n alaisuudessa käytävä neuvotteluprosessi.

Eurooppa-tiedotuksen julkistama kirja kertoo noin 20 vuotta jatkuneesta maratonmatkasta ja kokousten sarjasta, joiden kautta on päädytty Kööpenhaminaan. On liikuttu tiedemaa-ilmasta YK:hon ja EU:hun, sieltä jäsenvaltioihin ja arkipäivään.

Markku Heikkilä toteaa teoksestaan. ”Kirja ei ole historian teos tai akateeminen tutkimus, vaan kansalaisvalistusta. Sen tarkoitus on tehdä ymmärrettäväksi, mistä on kyse”.

Kirja on toisin paikoin hieman hankala luettavaksi kaikkine sopimuksineen ja lyhenteineen, mutta Heikkilä taitavana journalistina osaa ansiokkaasti tiivistää asiat tavallisellekin tallejalle ymmärrettäväksi. Onnittelet tekijälle!

Teosta on saatavissa kaikkialla Eurooppa-tiedotuskeskuksista. Tampereella

keskus sijaitsee kaupunginkirjasto Metsossa.

Teos on ilmainen ja sen voi puhelimitse tilata kotiin lähetettäväksi ilman

postikulua. Sähköposti-osoite www.eurooppatiedotus.fi

SALME RINTALA

John Parssisen kirjeet tallennettu Sastamalan seudun Museoon

Viime kuun Pyhäjärvillehdessä oli **Jon Parssisen** kertomus isänsä **John Parssisen (Johannes Pärssisen)** elämänvaiheista Amerikassa.

Nykyisin Teksasissa asuva Jon Parssinen on kiinnostunut sukututkimuksesta ja Suomen sukulaistaan. Jonin Tampereella asuva serkku **Ensio Näriäinen** on sukututkijana toiminut suvun tietojä.

John-isänsä jäämistöstä Jon löysi huolellisesti tallennettuja kirjeitä, jotka oli lähetetty Amerikkaan Pyhäjärven Konnitsasta vuodesta 1918 vuoteen 1926. Yli 90 vuotta säilyneissä kirjeissä on muste säilynyt yllättävän hyvänä, samoin paperi. Joistakin kirjeistä on paperin ohuuden vuoksi otettu valokopiot. Kirjeet kertovat kuulumisia perheen jäsenistä sekä yleiskuulumisia sukulaisista. Hyvä ystävä **Mikko Hattakka** kirjoitti Johannekseen hyvin tuntemista Konnitsan nuorista. Kuka oli puukon kanssa tapellut tai kuka muuten hölmöillyt. Hauskoja nuoren miehen kirjeitä.

Jon on käynyt Suomessa ja hän on tietoinen mm. Karjalan Liitosta. Niinpä hän kyseli Ensiolta, voisiko kirjeet tallentaa johonkin karjalaiseen museoon tutkijoita ja sukututkijoita varten. Ensio tiesi, että pyhäjärveläisillä on Sastamalan seudun Museossa oma Pyhäjärven osasto.

Museo on tällä hetkellä suljettuna vuoden loppuun asti. Museon johtaja **Maria Pietilä** ilmoitti Salme Rintalalle, että museotavaroita kyllä voi tuoda.

Joulukuun ensimmäisenä päivänä Ensio Näriäinen toimitti kirjeet Sastamalan seudun Museoon ja lahjoitti kirjeiden mukana kuvateoksen Kotikylämme Konnitsa 2, kirjoittajat **Toivo Luukkanen** ja Ensio Näriäinen. Hän toivoi, että teoksesta saattaa olla hyötyä tutkijoille. Teoksessa on käsitelty Konnitsaa talolta henkilöineen. Maria Pietilä kiitti Museoon tulleista esineistä ja totesi, että

Ensio Näriäinen esittelee museonjohtaja Maria Pietilälle enonsa kirjeitä.

Pyhäjärveltä on arkistoitua tietoa aika paljonkin ja ne kaikki tullaan laittamaan lähiaikoina uuteen järjestykseen.

Salme Rintala ehdotti, että arkistotavaroista ja kunnan lainakirjoista voitaisiin pitää oma erillinen näyttely. Joten palataan asiaan myöhemmin. Mutta nyt lyhyt esittely Jon Parssisesta.

Filosofian tohtori Jon Porter Parssinen

Hän on syntynyt 09.03.1940 Hemet -nimisessä kaupungissa Kaliforniassa. Hänen opintonsa käsittivät filosofiaa, sosiologiaa ja politiikan kansainvälisiä suhteita. Lähi-idän tuntemus on hänen erikoisalansa, josta luennoinut eri kouluissa. Ilmavoimien upseerina hän auttoi perustamaan ilmavoimien akatemian lähi-idän opinto-ohjelman.

Jonin isä Johannes (Amerikassa John) on syntynyt 17.04.1902 Vpl. Pyhäjärven Konnitsassa ja kuollut 25.06.1992 Palm Springsissä Kaliforniassa. Johannes on vihitty 16.03.1930 Ohiossa syntyneen **Lorena Porterin** kanssa. Jon on vanhin heidän kolmesta

Jon Parssinen.

lapsestaan ja vihitty 17.02.1973 Long Beachissa Cathie Teelin kanssa. Cathie on syntynyt myös Long Beachissa. Heillä on kaksi tytärtä ja yksi poika, jotka kaikki ovat käyneet Suomessa.

Jon on asunut ja työskennellyt useissa lähi-idän

maissa yli 25 vuoden ajan. Viimeksi hän oli 10 vuotta öljy-yhtiön johtajana Saudi-Arabiassa. Nyt eläkkeellä ollessaan hän seuraa ja kommentoi yhä edelleen aktiivisesti sekä kansainvälistä että lähi-idän politiikkaa.

SALME RINTALA

Henttosten sukukirja syntymässä 2010

Henttosen suvun kantapaikkana pidetään Antrean Henttolan kylää. Kylässä asui Henttosia jo 1500-luvun loppupuolella. Myöhemmin 1600-luvulla suvun asuma-alue laajeni ja Henttosia muutti asumaan Jääsken pitäjään.

VPL Pyhäjärvellä ensimmäinen maininta Henttosista on vuodelta 1661, jolloin VPL Pyhäjärvellä Andreas Hentoin mainitaan tuomiokirjoissa. Hän asui tällöin Pyhäjärven Miissuan kylässä Sakkolan rajalla. Sakkolasta Lobrolan ja Haittermaan kylistä on ensimmäinen maininta vuodelta 1671, jolloin Sigfredh Hentoin mainitaan tuomiokirjakortistoissa. Myöhemmin 1600-luvun lopussa on useita mainintoja niin Pyhäjärven kuin Sakkolankin Henttosista. Olivatko nämä kaksi edellä mainittua henkilöä Pyhäjärven ja Sakkolan kantaisiä, tästä ei ole varmuutta. Varmuudella tiedetään, että Adam Hentoin (s. 1692-95 k. 1786 oli Matti Henttosen ja Margareta Leppäsen poika) solmi avioliiton v. 1727 Anna Niukkasen kanssa. Tästä avioliitosta syntyivät Pyhäjärven Pyhäkylän kolme sukuhaaraa ja Rantakylän sukuhaara. Nämä sukuhaarat ovat olleet elinvoimaisia ja kestäneet nykyaikaan asti.

Adam Hentoin avioitui ensimmäisen vaimonsa kuoltua 2. kerran v. 1744- Maria Kaasalaisen kanssa, Tästä avioliitosta ovat Pyhäjärven Ylläjärven haara sekä Sakkolan toinen mykypäivään jatkunut sukuhaara.

Jatkosodan jälkeen pyhäjärveläiset ja näiden mukana Henttosen muuttivat uusille asumasijoilleen pääasiassa Etelä-Satakuntaan (Sastamala, Huittinen ja lähiseudut) sekä Pohjolis-Satakuntaan (Hämeenkyrö, Ikaalinen, Jämijärvi, Parkano ym). Henttosen sukuhaaraan kuuluneet sijoituivat etupäässä Sastamalan seudulle, Pyhäjärven Rantakylän haaran Henttosen sijoitettiin Jämijärvelle pääasiassa Tykköön, Suurimaan ja Kuusijoenkylään.

Jääsken alueen väestö sijoitettiin Itä-Suomeen Imatralle ja ympäristökuntiin.

Antrealaisten sijoituskunnat sijaitsivat Hämeenlinnan ja Riihimäen seuduilla. Kirvulaiset asutettiin Lahden seudulle Orimattilaan, Mäntsälään ym. Tietysti paljon Henttosia- kuten muitakin siirtyi myös muualle asumaan. Nuoremmat sukupolvet ovat sitten hajaantuneet ympäri Suomen.

Henttosen sukuseurassa, joka v. 2010 tulee toimineeksi 25 vuotta, oli kauan keskusteltu sukututkimuksesta. Vuonna 2003 sukuseuran hallitus päätti sukukirjan laatimisesta. Seuraavana vuonna sukuseuran yleinen kokous siunasi asian. Vuonna 2005 tehtiin sopimus sukututkija Jarmo Paikkalan kanssa sukukirjan aikaansaamisesta. Tavoite oli saada kirja valmiiksi jo v. 2008. Vuonna 2008 todettiin, että on syytä ottaa kahden vuoden aikalisä ja saada kirja valmiiksi vuonna 2010, jolloin sukuseura tulee toimineeksi 25 vuotta.

Tämän vuoden lokakuussa sukukirjatyöryhmä päätti kirjan laajuudesta. Kirja tulee olemaan laajuudeltaan 576 A4-kokoista sivua. Kirjaan tulee perhetauluja n 330-350 sivua (tähän mennessä sukututkija J. Paikkala on kirjannut noin 12 000 Henttosen sukuun kuuluvaa henkilöä), erilaisia artikkeleja noin 170 sivua sekä kuvaym. materiaalia n. 70 sivua. Kirja on tarkoitus painaa huhti-toukokuussa 2010. Kirjan hinnaksi on suunniteltu 50-70 euroa, 1. ostettava kirja maksaisi 60-70 euroa, seuraavat kirjat olisivat halvempia. Sukukirjatyöryhmä kokoontuu tammikuun puolivälissä 2010, jolloin määritellään kirjan ennakkomyyntiaika, hinta, myyntitavat ym.

Sukukirja julkistetaan sukuseuran yleisessä kokouksessa elokuun 7. päivänä 2010. Sukuseura viettää tällöin 25-vuotisjuhlaansa. Vuoden 2010 tapahtuma pidetään Karjalatalolla Helsingissä.

Tähän tilaisuuteen toivotaan mahdollisimman monen Henttosen sukuun kuuluvan osallistuvan.

Sukukirjaan on vielä mahdollista joulukuun loppuun mennessä laittaa perhetietolomakkeella lisä- tai puuttuvia tietoja omasta sukuhaarasta (lomake löytyy sukuseuran nettiosoitteesta <http://suvut.genealogia.fi/henttonen>).

Sukukirja lähetetään sukuseuran jäsenille helmikuun puolivälissä 2010. Sukukirjeessä ilmoitetaan sukukirjan ennakkomyyntistä, kirjojen hinnasta, ajankohtaisista muista asioista ym. Jos ei kuulu sukuseuraan, mutta haluaa saada sukukirjeen, on syytä ilmoittaa osoitetietonsa (sähkö postiosoite tai normaali postiosoite) allekirjoittaneelle.

TEUVO M. HENTTONEN

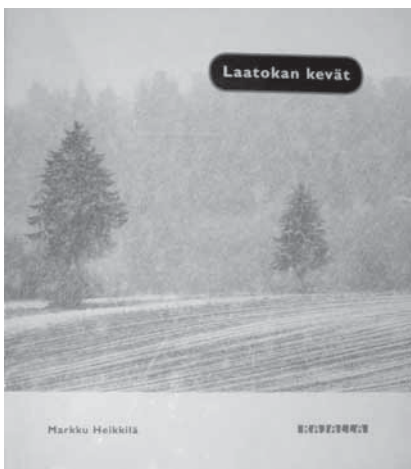
sukuseuran pj

(Pyhäjärven Rantakylän haaran edustaja)

Syrjätie 2, 15 880 Hollola

s-posti: teuvo.henttonen@phnet.fi

puh 040- 753 20 40 tai 03-7801 851

Markku Heikkilä

Laatokan kevät

Kirjassa matkataan Laatokan ympäri alkaen Pyhäjärveltä ja 16 paikan jälkeen sinne myös päädytään. Jokaisella pysähdyspaikalla on oma monitasoinen historia, on rikas muistojen menneisyys ja tarkasti huomioitu nykyisyys. Luostareiden melisairaala-aika on ohi ja Laatokalla soivat jälleen ortodoksikellot. Hienot valokuvat tukevat tekstiä. Tasokas kirja itselle tai ystävälle.

Sidottu hieman tavallista kookkaampi teos 154 sivua.

Hinta 22 euroa +postituskulut

Tilaukset Anna-Liisa Heikkilä puhelin 03- 3406445 tai kännykkä 044-3060132 osoite Jokisjärventie 259, 37200 Siuro

Koti-seutu oli kaunis kuin pienois-Punka-harju

Oli Vpl. Pyhäjärven Noitermaan Taipaleen lampia erottava harju. Tässä kuvassa 15 nuorta touko-kuussa 1928, opettaja **Harald Hännisen** oppilasta, ovat valmiina elämän kouluun. **Iita Pulakka** istuu opettajansa vieressä ja edessä istuu **Heikki Karttunen**. Luulen, että kaikki nuo silloiset nuoret ovat jo elon matkansa päättäneet.

Olemme joutuneet jättämään nuo rakkaat maisemat 70 vuotta sitten. Antinpäivänä alkoi ankara talvisota, joka kesti 105 päivää. Nuo rakkaat ja kauniit synnyinseutumme oli

pakko jättää. Olemme siirtoväkeä, sillä siirryimme oman kansamme joukkoon. Syksyllä 1941 pääsimme takaisin kotimaaseen – jotka oli pakko jättää taas kesällä 1944.

AURA SORONEN
Raahe

Talvisodan syttymisen 70-vuotismuistovuonna monet tiedotusvälineet ovat tuoneet sota-aikoja esiin. Kaleva-lehteen on **Helge Murtovaara** haastatellut pyhäjärveläisjuurista **Aura Sorosta**, o.s. **Pulakka**. 90-vuotias Aura kertoilee itsenäisyyspäivänä 6.12.2009 julkaistussa Kalevan haastattelussa mm. seuraavaa:

Itsenäisyyspäivä sijoittui talvisotavuonna keskiviikolle. Keskiviikon ja torstain välisenä yönä Soronen lastasi kotitilansa kuutta lehmää junan avovaunuun Myllypellon asemalla.

”Meidän lehmii ei tarvinnut oikeastaan ohjata. Ne vain kävelivät perässäni”.

Karjavaunut olivat niin ahtaat, etteivät lehmät päässeet makaamaan. Junassa oli Sorosen mukaan ainakin 40 vaunussa lehmii. Vaunun numero piti pistää mieleen, sillä lehmii piti välillä käydä lypsämässä.

”Lehmille ei ollut antaa vettä, mutta niille annettiin maitoa”.

Pitkä junamatka päättyi Keuruun asemalle lauantaina 9.12. Kotiväki oli joutunut Alavudelle, jonne Aurakin serkkutyttönsä kanssa suuntasi.

Muu perhe, äitipuoli, kaksi sisarta ja veli, oli lähtenyt Noitermaan Vanhalta mäeltä evakkomatkalle kilometrin päässä sijaitsevalta Noitermaan pysäkiltä jo marraskuun 2. päivänä.

Aura muistaa talvisodan syttymisaamun näin, kun linnuntietä rajalle oli noin 30 kilometriä:

”Kun tulin navetasta, kuului tykkien jylinää. Taivas kaakon suunnalla punertui, kun rajan suunnalla poltettiin taloja”.

Sastamalan seudun Museon uudet aukioloajat

Sastamalan seudun Museo on 1.1.2010 alkaen avoinna keskiviikkoisin klo 12-18.

Loppiaisena museo on kuitenkin suljettu.

Muina aikoina museo on avoinna sopimuksen mukaan.

Ryhmille järjestetään opastuksia tilauksesta. Opastusva-
rauksissa ja muissa tiedusteluissa voi olla yhteydessä Maria Pietilään.

Kädentaidot Vpl. Pyhäjärvellä -näyttely on esillä myös vuonna 2010.

Maria Pietilä
museonjohtaja

Sastamalan seudun
Museo
Jaatsinkatu 2
38210 Sastamala

p. (03) 5213 4554
Maria.Pietila
@sastamala.fi

Terijoen ministerin runoutta

Päivänä muutamana postiluukusta putosi vanhan kaverin lähettämä kopio runoteoksesta nimeltä ”Kaksi soturia”, painettu Petroskoissa 1941. Tulikin sopivasti niihin tuntoihin, joita ovat herättäneet ajankohtaiset talvisodan muistot. Runojen tekemiseksi ilmoittautuu **Armas Äikiä**, Terijoen hallituksen maatalousministeri, aikakirjojen tunnetuimpia pyhäjärveläisiä.

Kansipiirroksessa venäläinen pst-tykki tulittaa murroksen takaa Mannerheim-linjan bunkkeria. Tekstissä luokkatietoinen punakaartilainen puolestaan tulittaa suomalaisten henkistä puolustuslinjaa voimain takaa. Kahdesta soturistaan suomalaisen hän – harhaoppisesti sanoakseni – kastaa korpisoturiksi käyttäen ajankohtaista sanastoa. Toinen on tuo neuvostoherätyksen valaisema suomalaissyntyinen punasotilas. Hän on erityisesti veljeytynyt neuvostoisänmaahan. Korpisoturi on kapitalismin orjuuttama surkimus, joka on nälkää nähdessään menettänyt ajattelukykynsä. Puna-

sotilas venäläisine tovereineen on todellinen valon ja vapauden uhrautuva airut.

Armas Äikiä säälii syvästi korpisoturin henkistä sopeutusta. ”Nyt kansalliskiihkon häpeänleimasta tunnetaan korpisotilaan silmäkulma”. Semmoisesta on tietysti Armaksen punainen sankari vapaa, ja nyt ”Punakaartissa poikana taistelut, puna-armeijan riveissä kestänyt monta myrskysää-tä... soti Summan linjalla korpisotilaan vastapäätä”, kun ”puna-armeija, vapauden vartioväki oli ryhtynyt hyökkäämään.”

Armaksen sota käydäänkin lähinnä juuri Summan suunnalla samaan tapaan kuin Suomen television tuottamassa kurjassa ”dokumentissa”, joka nähtiin joulukuun alkupäivinä ja kävi nimellä ”Sota ilman voittoa”. Maatalousministerin dokumentissa tuottaa vapauttajille harmillista häiriötä Mannerheim-linja. Sen ”Suomen sotaherrat raivokkaat” olivat pystyttäneet kutsumalla apuun maailman raharuhtinaat mutta toisaalta teettäneet

orjatyönä: ”ja kansan kahlitsemansa he veivät linjoja rakentamaan kuten faaraot pyramidien orjalaumat”. Jos linjaan tarvittavat rahat olisi säästetty kulutukseen ”sata vuotta väki Suomen syödä voisi vain rieskaa ja juoda mettä”. (Lehtisenkin eläkepäiviksi olisi riittänyt mettä ja mannaa.) Nyt kuitenkin ”ihmistuskalla luodun” linjan konekiväärin takaa korpisoturi ”maan alta” tähtäili Armaksen harmiksi. Vierellä ”mauseri kourassaan oli valkoinen luutnantti, jolla päällystön käskystä huolenaan oli sotilaan piiskana olla”.

Tavallisen suomalaisen korvissa Äikiällä on hie-
man ahdas musiikkimaku. Hän herkistyy tilittämään, kuinka ”kauniimpaa musiikkia tunne en kuin on puna-armeijan tykkien jyly”. Hänen ihastuksensa ulottuu tykeistä pommikoneisiin, joiden kylvö saa korpisoturia piiskaavan luutnantin pelkäämään ”lahtarikallojen” halkeamista ja Tannerin kirkumaan ulkomaista apua. Ilmankos neuvostolehdistissäkin etsittiin, kuinka ”neuvosto-

lentäjät ovat todellisia hui-
manisteja”, kun Suomen kaupunkia pommitettiin.

Kun Suomeen kohdistettu filantrooppinen operaatio vie surmaan venäläisiä, niin Äikiä tuumii, että myös Suomen poikien tulee uurtua, ”kun Suomen kahleitaan poikki lyö”. Silti ”tuhat kertaa on suurempi venäläisveljemme sankaripyö, hän kuoli, ettei Suomen miesten tarvitsisi kahleita kantaa”.

Terijoen maatalousministeri on – kaiketi jo virka-
heitoksi jouduttuaan – suonut runsaasti tilaa Mannerheim-linjan bunkkerin tuhoamiselle. ”Tuhatpäinen lohikäärme lojui rinteellään” sylkien teräskuonaa ja tulikieliä pitkin kenttään. Vapauttajien täytyi ottaa avuksi tankit, teräsnorsut, jotka tekivät bunkkerista selvää. ”Ja tankkeja seuraten rautaiset rykmentit heti ryhtyivät rynnäkköön suureen... Punasoturi Suomesta riemuiten kera venäläisveljien eteenpäin kulki”. Hän räjäytti kansojen veljeysaatteen täyttämällä panoksella puhki korsuketjun

ja ”kansalliskiihkon kapinapinnat”.

Äikiän eepoksen pahin yksilöity roisto on jo mainittu suomalainen luutnantti. Linjan murruttua tämä ja korpisoturi ”pötkivät korsusta pois”. Soturi haavoittuu ja sanoo upseerille: ”En jaksa, te lähtekää”. Luutnantti muistaakin ylipäällikön ohjeet: ”Kuka haavoittuu, taistelukentälle jää, yli mennä voi. Hänet nitistää! Sitä varten kiväärin ovat”. Luutnantti on ryhtymässä tuumasta toimeen, kun punasoturin laukaus kaataa hänet ja pelastaa korpisoturin saamaan venäläisten hellivää hoitoa heidän humanin hyväntekeväisyysprojektinsa mukaisesti. Pelastettuaan haavoittuneen punasoturi ”syöksyi taas kamppailemaan, löi puolesta korpisotilaan kuin puolesta punaisen syntymämaansa”.

Esimerkit riittävät kertomaan, millaista maailmanparannusta kaavaili Terijoen hallituksen maatalousministeri. Kun Stalin ja kumppanit talvisodan alettua ilmoittivat neuvotte-

levansa vain Terijoen hallituksen kanssa, niin tällä ilmaistiin selvästi ja yksiselitteisesti Kremlin aikomus tehdä Suomesta loppu. Kun maa olisi miehitetty, Terijoen hallitus olisi Kremlin käsikassarana – tai piilukirveenä – hoitanut hautaan tai Siperiaan maan johtoaineksen ja sovjetisoinut yhteiskunnan. Lopuksi olisi alettu venäläistää, kuten Baltiassa.

Tältä katastrofilta vältettiin Suomen armeijan uskomattoman, historiassa ainutlaatuisen sotilaallisen suorituksen ansiosta. Kun voitettiin aikaa, Kreml joutui rajoittamaan tavoitteitaan, ja Suomi sai, vaikka pahoin kärsineenäkin, torjuntavoiton.

Venäläisille talvisota oli häpeä. Ehkä juuri siksi Venäjällä on kaikin tavoin esitetty ja hidastettu sodan sensuroimattoman kuvan levittämistä. Suomen televisionkin sopisi ottaa tämä huomioon tehdessään yhteisohjelmia venäläisten kanssa.

ERKKI LEHTINEN

Me nuoret Karjalassa

Viime kesän Karjalanmatka 2.-5.7. jäi mukavana mieleen. Bussi jolla matkustimme oli lähtenyt Ikaalisista aamuvarhaisella. Jännittyneenä odottelimme siskoni **Iida Lintulan** kanssa bussin tuloa. Matkalla nuoria oli yhteensä yhdeksän.

Kiersimme Helsingin kautta, josta otimme mukaan matkalaisia. Jatkoimme Vaalimaalle, jossa ruokailimme ja vaihdoimme eurot rupliksi. Suomen tulin kautta jatkoimme Venäjän tulliin. Passin ja auton tarkastus kestivät n. 1,5 tuntia. Matkalla kävimme ostamassa virvoitejuomia Viipurin Veikoilta, ja siinä saimme matkan ensimmäisen sadekuuron. Venäjän puolella tiet olivat mutkikkaita ja hyvin kuoppaisia.

Matkanjohtaja kertoi ja esitteli aina välillä paikkoja ja rakennuksia. Illalla saavuimme Lomarantaan, jossa ruoka ja sauna odottivat. Oli virkistävää uida Pyhäjärvestä ja saunoa. Mummini **Seija Lintula**, Iida ja serkkuni **Tessa Uusitalo** nukkuivat teltassa kaksi yötä ja minä, serkkuni **Ilari Uusitalo** ja kummitätini **Terttu Uusitalo** (o.s. Lintula) nukuimme teltassa yhden yön. Teltassa oli tosi kylmä nukkua.

Seuraavan aamuna lähdimme kotiseutukierrokselle, osa lähti pikkuautoilla Sortalahden suuntaan, osa jäi Pyhäkylään ja me muut lähdimme bussilla kohti Konnitsaa. Kiesimme Myllypellon kautta, jonne jäimme **Pentti Inkisen**. Pentti tuli illalla omia aikojansa Musakalle. Myllypellon asemalta mummu on lähtenyt vuonna 1944 evakomatkalalle. Myllypellolta jatkoimme Räisälän kirkol-

Eväitä syömässä mummun kotipaikalla. Vasemmalta mummu Seija Lintula, Iida Lintula, Tessa Uusitalo, Ilari Uusitalo ja Taru Lintula. Kuvat: Terttu Uusitalo.

le, jossa tutustuimme sankarimuistomerkkiin ja kirkon ympäristöön. Kävimme myös paikallisessa kappassa.

Jatkoimme matkaa Tiurin kylään, jossa jäimme tutkimaan mummun kotipaikkaa. Näimme siellä talon kivijalan, joka oli samaloitunut, kivijalan vieressä kasvoi koivu ja pihassa oli myös pommin aiheuttama iso kuoppa. Sieltä keräsimme nuokkuhelmiä, jotka olivat mummun äidin **Helmi Muhosen** lempikoristeheiniä. Aikamme kiertelyämme tuli nälkä ja puunrungolla istuen söimme eväät hyttys-hattujen suojassa. Lähdimme kävelemään noin kolmen kilometrin matkan Konnitsan kylään ja matkalla teimme vihdatt.

Konnitsan kylässä me nimme tapaamaan **Elisabeth**-babuskaa. Bussi odotti kylän keskustassa, ja lähdimme jatkamaan matkaa Konnitsan sasoonaalle, jossa otimme muutamia valokuvia. Jatkoimme matkaa ja otimme mukaan muut Konnitsassa olevat. Kävimme Pyhäjärven rautatieasemalla ja palasimme Musakan Lomarantaan. Lämmitimme saunat ja vihdoin omatekemällä vihdalla sekä uimme. Vapaa-ajalla pelaillimme jalkapalloa, mälkkä ja heitimme tikkaa.

Hevoskivellä Konevitsan luostarissa. Vasemmalta Tessa Uusitalo, Iida Lintula ja Taru Lintula. Ilari Uusitalo kurkkaa tolpan takaa.

Seuraavana aamuna bussi vei osan Sortalahden satamaan ja vei sitten loput Käkisalmeen. Satamasta lähdimme laivalla Konevitsan luostariin. Satamasta sai viedä tiilen mukana ja luostarin pihalla siihen kirjoitettiin nimi ja annettiin kollehtirahaa. Tutustuimme luostarin kirkkoon. Alakirkossa ei saanut kuvata, mutta yläkirkossa sai kuvata ja siellä näimme myös kuoroesityksen. Serkkuni Ilari (8) ihastui kuoroesitykseen.

Lähdimme kävellen tutustumaan skiiittoihiin ja hevoskiveen. Matkamyymlästä ostimme pienen matkamuiston. Oppaana toimi **Antti Musakka**. Palattu-

amme bussille päätimme lähteä kiertämään Pyhäjärveä, mukana myös Käkisal- messa olleet.

Viimeisen päivän aamuna kävimme sankarimuistomerkillä. Siellä **Jenni Savolainen** piti hartaushetken. Saavuttuamme Viipuriin, kävimme pellavakappassa, josta ostimme muistoksi pellavalakanat. Kaupahallista ostimme lasisia muistoesineitä. Siitä aloitimme matkan kohti kotia.

Matkalla oli erittäin mukava nähdä mummun kotipaikka ja muita Suomenaikaisia alueita.

TARU LINTULA, 14 v.

Pakinan paikka

Eroa ja hallitse

Kolme päivää ennen talvisodan syttymistä, 27.11.1939, Gustaf Mannerheim ilmoitti luopuvansa hänelle määrätystä sodan ajan ylipäällikön tehtävästä. Sotamarsalkan mitta oli täytynyt poliitikkojen päättämättömyyteen nostaa armeijan määrärahoja eli uhmata hänen, puolustusneuvoston puheenjohtajan esityksiä ja tahtoa. Tilanne oli lähes kaoottinen: Mainilan laukaukset oli ammuttu, sodan uhka leijui ilmassa ja - ylipäällikkö eroaa! Presidentin ja hallituksen voimakas vetoaminen sai marskin perumaan eronsa ja ilmoittautumaan ylipäällikön toimeen, kun sota oli jo puhjennut.

Kerta ei ollut ensimmäinen, ei myöskään viimeinen. Edellisestä erouhkauksesta oli kulunut tuskin puolta vuotta. Juhannuksena 1939 Mannerheim ilmoitti eroavansa puolustusneuvoston puheenjohtajan tehtävästä ja koko neuvostosta. Presidentti ja hallitus eivät olleet suostuneet marsalkan vaatimuksiin, jotka koskivat laivaston määrärahoja sekä hänen vaatimuksensa saada kaikki esityksensä läpi ehdoitta. Presidentti Kyösti Kallio joutui vääntämään rautalangasta marskille, että tämän vaatimus oli vastoin perustuslakia. Mannerheim suostui jatkamaan, mutta Tanner yllytti jo tuolloin muuta hallitusta päästämään ”vanhan ja pessimistisen” miehen eläkkeelle.

Välirauhan aikana tammikuussa 1941 kiista Petamon nikkeli-kaivoksesta kiristi Suomen ja Neuvostoliiton välejä siihen mittaankin, että Neuvostoliiton lähettiläs poistui Helsingistä ja puna-armeijan joukkoja väitettiin keskitettävän rajalle. Mannerheim vaati osittaista liikekannallepanoa mutta presidentti Ryti ja hallitus olivat yksimielisesti toisella kannalla. Mannerheim jätti silloin eroanomuksen ja hänen ”adjutanttinsa” puolustusministeri Walden teki samoin. Ryti meni seuraavana päivänä rauhoittamaan ylipäällikköä tämän kotiin Kaivopuistoon ja kertoi samalla Saksan kiinnostuksesta Suomen suunnalla. Mannerheim peruutti eronsa, Walden tuli perässä.

Eroamisen tai sillä uhkaamisen taktiikka on leimannut Mannerheimin toimintaa aina tarpeen tullen. Paettuaan entisestä isänmaastaan Venäjältä Suomeen hän pyynnöstä liittyi tammikuun 1918 alkupuolella ns. sotilaskomiteaan, joka oli valkoinen Suomen armeijaa valmisteleva upseerien yhteenliittymä. Kolme päivää myöhemmin Mannerheim erosi komiteasta, joka ei riittävästi noudattanut hänen tahtoaan. Hänet suostuteltiin palaamaan lupaamalla sotilaskomitean puheenjohtajan paikka.

Vapausotansa jälkeen Mannerheim erosi armeijan johdosta, koska hallitus ajoi hänen mielestään liian saksalaista politiikkaa. Asiaan uskotaan vaikuttaneen myös osan jääkäreistä ilmaisema epäluottamus ”ryssänkenraalia” ja hänen johtamistaansa kohtaan. Joulukuussa 1918 eduskunta teki Mannerheimista yksimielisesti valtionhoitajan, mutta kesällä 1919 tämä vapaaherra hävisi murskaavasti seuraavan eduskunnan suorittaman ensimmäisen presidentinvaalin Ståhlbergille. Tätä ei kenraali sulattanut ja laitto välit poikki uuteen presidenttiin. Ståhlberg yritti lepytellä ja tarjosi sotaväen päällikkyyttä Mannerheimille, joka vaati suostumisensa ehtona mahdottomia eli määräysvaltaa myös sotilashallintoon ja osaan ulkopoliittikkaa sekä kaiken huippuna hyökkäystä Pietariin. Näin Mannerheim tuihtui itsensä paitsioon julkisista tehtävistä yli kymmeneksi vuodeksi.

Talvisodan puhjettua Mannerheim sanoi, että Tukholmaan paenneen ulkoministeri Erkon pitäisi ampua kuula kalloonsa. Keväällä 1946 Mannerheimin erosi taas, nyt presidentin virasta. Hän näki tulevaisuuden toivottomana, jolloin Paasikivi – muistaen aiemmat sanat Erkolle – kehotti häntä noin ajattelevana menemään metsään ja ampumaan kuulan otsaansa. Mannerheim ei noudattanut kehotusta vaan erosi viimeisen kerran, jätti isänmaansa ja muutti Sveitsiin ”hoitamaan terveyttään”, oikeammin pakoon valvontakomissiota. Näin toimi suuri sotilas, vaikka sotilaat eivät eroa.

KOIPSELO

Museolle uusi johtaja

Sastamalan seudun Museon johtajaksi on valittu Museossa amanuenssina toiminut, filosofian maisteri **Maria Pietilä** Nokialta.

Virkaan astumispäivänä 1.12.2009 henkilökunta onniteli uutta johtajaa kauniilla kukalla. Vpl. Pyhäjärvi-Säätiön onnittelut esitti **Salme Rintala**. Kuvassa vasemmalta tutkija **Pekka Koskinen**, opiskelija **Eila Telilä** ja Maria Pietilä. Kuva: Ensio Näriäinen.

Oikaisu Koipselon marraskuun pakinaan

Koipselon marraskuun pakinasta oli jäänyt kursivointi pois kahden kappaleen osalta; toimitus pahoittelee kirjoituksen ulkoasuun tullutta virhettä. Oheiset tekstit olivat pakinoitsijan sitaatteja Karjala-lehden päätoimittaja Antti O. Arposen pääkirjoituksesta 17. syyskuuta:

Helpointa on toimia samalla porukalla vuodesta ja vuosikymmenestä toiseen, kokoontua muistelemaan menneitä ja tehdä samalla porukalla vuodesta toiseen ne perinteiset kesäretket ja pikkujoulut. Se vaan valitettavasti on väärin nuorempia sukupolvia kohtaan. He eivät pääse mukaan, vaan jäävät helposti toiminnan ulkopuolelle. Vanhempi sukupolvi ei saa olla niin itsekäs, että se estää nuorempien tulemisen mukaan.

Karjalainen perinne ja järjestöjen toiminta pitää siirtää väbitellen nuoremmille. Nuoremmat tarkoittavat tässä tapauksessa 1960- ja 1970-luvulla syntyneitä ... Etteikö nuorennus onnistu? Silloin pitää katsoa peiliin.

www.vplpyhajarvi.fi

Heikkosen sisarukset onnittelevat sukumme vanhinta Tauno Torkkelia 17.12.2009 johdosta ja toivottavat Hyvää Joulua sekä Valoisaa Uutta Vuotta kaikille sukulaisille ja tuttaville.

Turun seudun Vpl.
Pyhäjärvi-kerho toivottaa
kaikille hyvää joulua ja
onnellista uutta vuotta

TAPAHTUMAKALENTERI

Lahden seudun Vpl Pyhäjärvi-kerhon tammikuun 2010 kokous pidetään torstaina 14. 01. klo 13.00 alkaen. Menemme Mervi Uusitalon vieraiksi Vesijärvenkatu 61:een. Lähtö Marolankadun pysäkin tienoilta klo 12.45. Tervetuloa.

Suvannon seudun sukututkimuspiirin kokous pidetään lauantaina 16.1.2010 klo 14.00 – 17.00 Karjalatalon Galleriasalissa, osoite Käpylänkuja 1, Helsinki. Vetoryhmä kokoontuu klo 12.00 – 12.30. Tämän jälkeen on vapaata keskustelua ja tietojen vaihtoa. Kokouksen aiheena ovat vuoden 1918 tapahtumat ja Suvannon seudun pitäjien kylänimistö. Tervetuloa kaikki alueen paikallishistoriasta ja sukututkimuksesta kiinnostuneet. Kokouksen isäntinä toimivat pyhäjärveläiset.

Tampereen Seudun Vpl Pyhäjärvikerhon tarinatuokio ke 20.1.2010 alkaen klo 13 Tampereen Karjala-seuran kerhuhuoneessa, Koulukatu 12, käynti pihan puolelta. Kahvit, arpajaiset ym. ohjelmaa. Tervetuloa!

Kaunista Vpl Pyhäjärveä, osat I ja II.

Yhteensä 736 sivua ja 1750 kuvaa. Koko A4. Hinta 95 euroa +läh.kulut. Lisätietoja ja tilaukset: www.vpl-pyhajarvi.fi tai larjava@gmail.com tai 050 3425027. Tutustu kotisivuihimme ja kerro niistä myös sukusi nuoremmille.

Helin mukana Karjalaan 2010

2.-5.4. Pääsiäismatka, Viipuri, Pyhäjärvi, Käkisalmi, Rautu, Pietari
1.-4.6. Viipuri, Lumivaara, Elisenvaara, Pyhäjärvi
24.-27.6. Juhannusmatka, Viipuri, Pyhäjärvi, Valamon luostari
7.-10.7. Viipuri, Pyhäjärvi, Pietarin Kesäpalatsi
13.-16.8. Viipuri, Pyhäjärvi, Valamon luostari
Yöpymiset Lomaranta Musakalla.

Toukokuun alussa suunnitellaan matkaa Murmanskiiin. Jos olet kiinnostunut asiasta, ota yhteyttä.

Kiitän kaikkia kuluneesta vuodesta ja toivotan Hyvää Joulua ja Onnellista Uutta Vuotta.

Heli Salminen, puh. 050 5671 586, 02-633 1784

Tänäkin itsenäisyyspäivänä syttyivät kynttilät Pyhäjärven sankarihaudalle.

Pyhäjärvi-lehden seuraava numero:
ilmestyy tammikuussa,
aineistojen pitää olla toimituksessa
viimeistään su 10.1. 2010 mennessä.

vpl. Pyhäjärvi

VPL.PYHÄJÄRVI-
SÄÄTIÖ

Julkaisija: Vpl. Pyhäjärvi-Säätiö

Päätoimittaja:
Marjo Ristilä-Toikka
Rautasementtie 375
37550 Lempäälä
puh. 040 730 2622 tai
03-3748 448
marjo.ristila-toikka@kolumbus.fi

**Tilaukset, jakeluhäiriöt ja
osoitteenmuutokset:**
Toimitus, päätoimittaja
Rautasementtie, Lempäälä
kts. yhteystiedot vierestä

**Vpl. Pyhäjärvi-Säätiön
asiamies**
Pirjo Kiiala
Lamminkankaantie 12
33420 Tampere
puh. 044-2815047
pirjo.kiiala@luukku.com

Sivunvalmistus:
Marjo Ristilä-Toikka
Painopaikka:
Satakunnan
Painotuote Oy, Kokemäki

Tilaushinnat: koti- ja ulkomaat 25 euroa/vsk.
Ilmoitushinnat (pmm): kuolinilmoitukset.....0,70 e
tekstissä.....0,80 e
pienin ilmoitus.....20 e
Hintoihin lisätään alv. 22%

Hyvää Joulua ja Onnellista Uutta Vuotta sukulaiset, ystävät ja kaikki lehden lukijat.
Terveisin Maire ja Eero Joutsenlahti,
Juha & työt perheineen, Paula Joutsenlahti.
Kuvassa Hiiret ja Kiisket Ylläppäässä 8.8.2009.

Lämmin Joulutervehdys Anna Sirkiän jälkipolville

Anna syntyi Vpl. Pyhäjärven Tiitualla ja avoitui Alakylään **Mikko Karilaisen** kanssa. Mikon edesmentyä avoitui **Ville Kurosen** kanssa. Heillä syntyi lapsia yhteensä kahdeksan ja edelleen lapsenlapsia 33 kpl. Jälkipolvet ovat järjestäneet serkkujen ja pikkuserkkujen tapaamisia lähes vuosittain. Vuonna 2008 kokoonnuimme Mouhijärvellä **Lyyli Pärssisen** perikunnan kutsusta. Tämän vuoden elokuussa "sukuseura" vietti yhteistä aikaa Huittisissa **Maria Kaasalaisen** jälkikasvun kokoon kutsumana. Vuoden 2010 elokuussa **Aino Ohvon** perilliset odottavat runsaslukuisesti sukua Säskylään. Varsinkin nuorisoon sydämellisesti tervetullut viettämään kesäpäivää ja tutustumaan sukuun. Pikkuserkusten määrästä ei vielä ole tarkkaa tietoa, mutta haaveissa on koota tiedot yhteen.
Turusta Rauhallista Joulua ja Hyvää Uutta Vuotta toivottaa Elsa Kaasalainen

Asiantuntijan matkassa KARJALAN LIITON JA KARJALA-LEHDEN RISTEILY 4.-9.7.2010 VALAMO-SYVÄRI-KIZHI-PETROSKOI

KARJALA-lehti

Satu Hallenberg

Antti O. Arponen

Sari Kaasinen

Jyrki Härkönen

Ilmari Hakala

Leena Hakala

Risteilyisäntä päätoimittaja JYRKI HÄRKÖNEN

Matka Pietariin taittuu
asiantuntijan matkassa läpi
kauniin ja kesäisen Karjalan
kannaksen Pietariin. Pietarissa
nousta laivaan ja
unohduttoman suvireistelyä Neava
pitkin Laatokalle alkaa.

Reitille mahtuu nähtävää:
maailman kauneimpien saarten
joukkoon lukeutuva Valamo,
Unescon maailmanperintö-
listalle kuuluvat ainutlaatuiset
Kizhin puukirkot, Petroskoi,
Syväri, Äänisen aallot...

Matkan aikana laivalla
kuullaan useita asiantunti-
joiden luentoja Valamon
vaiheista, karjalaisesta
käsitöperinteestä ja
sotahistoriasta.
Ja "Kun ilta tummuu ja sytty
tähdet taivaan", tanssitaan,
lauletaan yhdessä ja juhlietaan
70-vuotiaasta Karjalan Liittoa.

M/S VISSARION BELINSKIJ on Saksassa rakennettu jokiristeilyä,
jossa on neljä matkustajakantaa ja 320 hyttiäpaikkaa. Laivan
pituus on 125 metriä, risteilynopeus 25 km/h. Laivassa on ravintola,
2 baaria, aurinkokansi ja matkamuistokoski. Laivalla ei ole hissiä.

HYTTILUOKAT:

A2 Kahden hengen hytti, 4. kansi, vuoteet vierekkäin
A1 Yhden hengen hytti, 4. kansi
B2 Kahden hengen hytti, 3. tai 2. kansi, vuoteet vierekkäin
B2VP Kahden hengen hytti, 3. kansi, vuoteet päällekkäin
B1 Yhden hengen hytti yhdelle, 3. kansi
C3 Kolmen hengen hytti, 1. kansi, kolme alavuodea
C2 Kahden hengen hytti, 1. kansi (pyöreä laivaikkuna), vuoteet
vierekkäin
C1 Yhden hengen hytti, 1. kansi (pyöreä laivaikkuna)

Kaikkia hytteissä on ikkuna, wc, suihku ja ilmastointi.
C-luokan hytteissä on pyöreä laivaikkuna ja hytillä on laituritason
alapuolella, joten satamassa näkymä voi olla laiturin alle tai
viereisen laivaan.
Pyöreä ikkuna voi olla Laatokalla ja Äänisellä myös suljettuna.

Sisääntulo kanalta 2.

RISTEILYHINTA/HLÖ

C3	598	B2	998 (2.kansi)	A2	1198
C2	988	B2	1098 (3.kansi)	A1	1286
C1	998	B2VP	948		
		B1	1198		

VARAUKSET
KARJALA-lehti
(05) 5414 600, (05) 5414 631
tuula.eskelinen@karjala-lehti.fi

TAI
KARJALAN LIITTO RY
Nina Pirskanen
(09) 7288 170
nina.pirskanen@karjalanliitto.fi,
toimisto@karjalanliitto.fi

TAI
LomaLinja

Kiitämme Vpl Pyhäjärvi -lehden
lukijoita kuluneesta vuodesta ja
toivotamme rauhallista joulua sekä
menestystä vuodelle 2010!

LomaLinja

p. 010 289 8100, 010 289 8101 (ryhmät), www.lomalinja.fi